

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 2. I aastakäik

1. märtsil 1926

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:		Toimetus:	Kuulutuste hinnad:
Aastas	Emk. 250.—	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lait t. 45	1/1 lhk. . Emk. 4000.—
Poolaastas	„ 150.—	Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35	1/2 „ . „ 2200.—
Väljamaale	„ 500.—	Toimetaja kõnetunnid: igal esmaspäeval,	1/4 „ „ 1200.—
Poolaastas	„ 300.—	kesknädalal ja reedel kella 2—3 p. l.	Kaaneühendusel — kolmele

Püha Kanuti gilde.

M. Pung.

Juba varajasel keskajal oli Öhtu-Euroopa riikides kaubandus ja tööstus suutnud luua endale iseseisvad organisatsioonid. Need organisatsioonid etendasid tähtsat osa kaubanduse ja tööstuse korraldamises ja arenemiskäigus linnades, pärastpoole aga ka linnade poliitilises elus. Kuigi linnades tekkis osalt pärandatav kodanikude seisus, kes magistraatide läbi oma võimu esitasid, olid kaubanduse ja tööstuse esitajad siiski väga tähtis element nii linnade poliitilise saatuse juhtimises kui ka nende majanduslikus elus. Sarnased kutseõiguslikud organisatsioonid tekkisid ellu ka Balti linnades ühes sellega, kui ka Öhtu-Euroopa linnaõigused Balti linnades maksma hakkasid. Nii tekkisid ka siin gilded ja tsunftid, kes oma põhikirjade järele kaubanduse ja tööstuse esitajaid linnades kindlatesse korporatsioonidesse ühendasid ja ajajooksul juriidiliste isikute õigused omandasid. Sel alusel oli neil võimalik omandada igasuguseid varandusi, ka kinnisvarasid, ja neid kasutada. Need seisuslikud asutused kestsid kuni 9. juunini 1920. a., millal riigikogu poolt seisuste kaotamise seadus vastu võeti. Ühtlasi määrati ära selle seadusega ka gildede varanduste esialgne saatus.

Praegu on huvitav heita tagasi lühikest pilku Väikese gilde, mida ka Püha Kanuti gildeks hüüti, juriidilise seisukorra peale, milles see gilde viimase ajani tegutses ning töötas.

Tallinna linna valitsevad orgaanid olid enne Vene linnaseaduse maksmapanemist: 1) magistraat ja 2) kodanikkude kogukond, millesse kuulusid Suur gilde ja Väike gilde (Püha Kanuti

gilde). Magistraadi käes oli ülelinnavalitsus, kuid teatud valitsemiseõigused olid ka gildedel, olgugi et need õigused peaaegselt kombeõigusel põhjenesid. Suures gildes olid koondatud kaupmehed ja literaadid, Väikseses gildes — käsitöölised. Gildede liikmeks võisid olla ainult linna kodanikud, kodanikuõigused andis aga magistraat. Kõigil nendel avalik-õiguslikkudel asutustel oli oma iseseisev sisemine korraldus ja nii magistraadil kui ka gildedel ja tsunftidel oli igati oma eraldi kassapidamine. Ka oli nendel õigus oma otstarvete täitmiseks omandada maju, kus seisused oma koosolekuid pidasid. Igal gildel oli oma vanematekogu, mille gilde liikmed oma peakoosolekutel teatud aja peale valisid, kuid vanemate kogu altermann valiti eluajaks. Korralisi peakoosolekuid peeti kaks korda aasta: Suure paastu neljandal nädalal (Laetare) ja detsembrikuus, erakorralisi aga tarviduse järele. Erakorralisiks peakoosolekuiks kutsus kokku vanematekogu kas oma enese algatusel või magistraadi ettepanekul. Peakoosolekust osa võtma oli kohustatud iga liige; ärajäämise eest oli rahaträhv.

Peakoosolekute otsustamiseks olid järgmised asjad: 1) uute liikmete vastuvõtmine; 2) vanematekogu liikmete valimine; 3) tegevuse ja kassapidamise aruande kinnitamine; 4) kõikide gilde ametmeeste valimine; 5) liikmemaksu kui ka erakordsete maksude määramine vanematekogu või magistraadi ettepanekul ja 6) kõik asjad, mis gildede elu või tervet kodanikkude seisust puudutasid ja millele otsustamise

kohta, magistraadi ettepanekul, gilded oma arvamist või nõusolekut avaldama pidid.

Mis puutub Püha Kanuti gilde sisemisesse korraldusesse, siis olid peale vanematekogu ka komisjonidel teatavad õigused gilde asjade valitsemises. Neid komisjone oli kolm:

1) gilde kas-
sa vältsemise
jaoks.

2) tulude
kohtade peale
ametmeeste
maäramise jaoks
ja

3) peakoos-
olekul otsus-
tamisele tuleva-
te küsimuste esi-
algse läbivaata-
mise jaoks.

Kanuti gil-
de paralt on
maja Pikal uul.
nr. 20. See maja
sai gilde oman-
duseks 2. mail
1802 a.

Nagu kõigist
nendest määrus-
test näha, te-
gutsesid gilded,
kui avalik-õigus-
likud ja seisus-
likud asutused,
nendes piiri-
des, mis seadu-
se poolt kind-
laks tehtud ja
mida gilde see-
parast omavoli-
liselt muuta ei
saanud ega toh-
tinud. Niipalju
kui need mää-
rused kandsid
seisuslikku ise-

loomu, kaotasid nad oma jõu sellest ajast peale, kui Vene linnaseadus meil maksma pandi. Seadusega 9. juulist 1889. a. läks valvamise õigus gildede tegevuse üle kubermanguvalitsuste kätte, ja gildede poolt valitud ametmehed kuulusid kinnitamisele nende ametites kuberneride poolt. Gildede sisemine korraldus kui ka uute liikmete vastuvõtmise viis jäi muutmata. Jäi alali gildede korporatiivne ehitus ja nende tegevuse avalik-õiguslik alus.

Gildede juriidilise aluse ja nende olemas-
olemise havitas täieliselt riigikogu seadus 9. juu-
nist 1920. a. Selle seaduse maksmapanemisega
kaotasid meil oma jõu kõik seadused ja määru-
sed, mis sisaldasid seisuslikke õigusi, eesõigusi
ja kohustusi, ning peale selle kuulutati selle se-
adusega tühi-
seks endine

seadus, milles
gildede olemas-
olu ette nahtud.
Seega lõppes gil-
dede eluiga ja
on nendest järe-
le jäänud ainult
aineline pãran-
dus, mille kohta
on tekkinud kü-
simus, kes peaks
olema selle pã-
randuse seadus-
lik pärija.

Selle kohta
olgu tähendatud
ainult mõni sõ-
na Sellesama
seadusega (9 juu-
nist 1920. a.) anti
gildede liikuvad
ja liikumata va-
randused ning
rendepoolt lal-
peetavad asutu-
sed vabariigi va-
litsemisele töö-
ja hoolekande-
ministeeriumi
kaudu, kellele
aga tehti kohu-
seks ajaviitmata
esitada riigiko-
gule seaduse eel-
nõu üleantud va-
randuste edas-
pidise saatuse
kohta. Linnade

Püha Kanuti gilde maja,
Pikal tän. Tallinnas.

omavalitsuste poolt gildede valitsemisse antud va-
randused anti linnadele tagasi.

Ei ole enam palju aega, kui sellest seadu-
sest möödub kuus aastat, kuid gildede varan-
duste saatuse on seni otsustamata.

Vahepeal on kutsutud ellu Kaubandus-
tootuskoda, mille ülesanne on uhendada avalik-
õiguslikul alusel kaubanduse ja tööstuse aladel
tegutsevaid seltse, ühisi ja isikuid nende üld-
ning eritarviduste esitamise otstarbel ja valit-

sus ning omavalitsusasutuste kõikkülgseks toetamiseks viimaste peale pandud sellekohaste ülesannete täitmisel. (Seadus 11. detsembrist 1924. a.) Nagu sellest näha, on praegusel Kaubandus-tööstuskojal just needsamad ülesanded, mis ennem olid gildedel, kes ka samuti kaubanduse ja tööstuse huvides tegutsesid selle sõna laiemas mõttes. Loomulik ja õige oleks seepärast, et gildede varandused selle asutuse kätte üle antaks, kes nende ajalooline järeltulija ja kes ka nendesamade rahvakihtide (vanasti seisuste) huvide esitamiseks ellu kutsutud, nagu seda enne olid gilded. Ka seda tuleb pidada silmas, et need varandused on tekkinud nendesamade rahvakihtide püüetel ja hoolet, kes nüüd koondunud uue asutuse ümber.

Kaubandus-tööstuskoja sektsioonid.

I sektsioon.

Käesolevas kirjutuses vaatleme I sektsiooni koosseisu ja puudutame sektsiooni ülesandeid.

I sektsiooni kuuluvad pangad ja kinnitusseltsid. Sektsiooni liikmeteks on 20 nimetatud liikide ettevõtete poolt valitud esitajat. Sektsiooni esimeheks on hra A. Teetsov, esimehe abi-deks — hrad P. Kurvits ja A. Joost, kes moodustavad sektsiooni büroo.

Sektsiooni eesmärgiks on pankade ja kinnitusseltside huvide kaitsmine, mis on teostatav vastavalt K.-t.-koja seadusele valitsusasutustele koja juhatause kaudu raha-, panga- ja kinnitussajandusesse eriti, ning äriettevõtetesse üldiselt puutuvate küsimuste ja seaduseelnõude kohta oma arvamiste ja soovide teatamise teel.

Üheks tähtsamaks päevaküsimuseks on avaliku aruande alla kuuluvate ettevõtete maksustamise küsimus, mille kiireks lahendamiseks tahab I sektsioon aidata kaasa. Praegu maksustatakse juriidiliste isikutena töötavaid ettevõteteid mitmekordselt (põhiärimaks, lisaärimaks, kapitalimaks). On panku, millised peavad andma ära maksudeks poole oma puhaskasust. Nii-sugune asjaolu takistab rahvamajanduse üldhuvides meil nii tarvilise kapitali kogumist. Seepärast on tungivalt tarvis, et juriidiliste isikute peal lasuvad senised ärimaksud saaksid ühendatud üheks õiglaseks maksuks.

Teiseks päevaküsimuseks seadusandlikul alal on tempelmaksuseaduse uuendamine, mis ka üldise tähtsusega, kuid eriti huvitab I sektsiooni kuuluvaid ettevõteteid. Maksev tempelmaksuseadus on tunnustatud üldiselt nõuetele mitte vastavaks. Tempelmaksuseaduse eelnõu on juba

Ei pea ka unustama seda, et kaubanduse ja tööstuse edendamine meie ajal mitte vähem tähtis ei ole kui vanastki, vaid selle vastu lähuvad üle uue ajal ikka laiemad rahvahulgad kaubanduslikule ja tööstuslikule alale ning nende tegelaste professionaalhuvid nõuavad sarnast hoolitsemist ja kindlustamist, mida neile võõrad asutused anda ei suuda. Et seda rahvusmajanduslikult nii tähtsat otstarvet teostada, on tarviline, et Kaubandus-tööstuskojal, kui avalik-õiguslikul asutusel, oleks oma kindel koht, kus ta oma tegevust oma enese parema tundmise järele võiks koondada ja korraldada. Selleks on esitatud seaduse eelnõu Kanuti gilde maja üleandmise kohta K.-t.-kojale.

mõni aasta tagasi riigikogule esitatud, kuid riigikogu komisjoni tööst ei olnud kauemat aega midagi kuulda. Igatahes kõige tähtsam selles seaduses — tariifi küsimus — ei ole seni ajakirjanduses veel käsitamist leidnud. Sektsioon tahab olla valvel, et tempelmaksu küsimus leiaks väärilist tähelepanu ja et tema lahendamine kiiresti edeneks, ja tahab selleks töötada kaasa.

Sektsioon loeb oma eriülesandeks kanda hoolt nõuetele vastava tshekiseaduse maksmapanemise eest. Meil puudub seni tshekiseadus, mis teistes vanemates riikides juba aastakümneid olemas. Meie naaberriik Läti on ka meist selle poolest ees, sest seal on tshekiseadus juba 1921. aastal maksma pandud.

Riigikogu üldkomisjoni poolt vastuvõetud tshekiseaduse eelnõus on tulnud ilmsiks mitmesuguseid puudusi, seepärast on tarviline, et ta veel põhjalikult läbi töötataks. Tshekiseadus ei ole riigikogu juhatause poolt kiireks tunnustatud ja ei tule selles riigikogus enam arutusele, mis võimaldab seda küsimust võtta läbitöötamisele sektsioonis ning esineda parandusettepanekutega. K.-t.-koja juriskonsult hra M. Pung töötab juba sel alal. Selle küsimuse vastu on avaldanud elavat huvi meie suuremad erapangad ja ka riigipank, lubades asjatundliku tööjõuga sektsiooni toetada.

Sektsioon leiab enda olevat kohustatud tõsta üles krediitseadustiku uuendamise küsimuse. See on laiaulatuslik ja raske seadusandlik ülesanne, kuid mida varem temaga algust tehakse, seda parem. Sektsioon kavatseb selles asjas, näidates ära neid puudusi, mis maksvas krediitseadustikus on, pöörata koja juhatause kaudu rahaministri poole soovivaaldusega, et rahaministerium

asuks uue krediitseadustiku väljatöötamisele. Sellest tööst tahab sektsioon jõudu mööda osa võtta.

Peale seadusandlike küsimuste, millele lõpuline lahendamine ei olene sektsioonist ega K.-t.-kojast, on sektsioonil veel teisi ülesandeid, nagu protesteeritud vekslite nimekirjade kokkuseadmine ja väljaandmine, teadete ja andmete kogumine sektsiooni kuuluvate ettevõtete kohta, nende statistiline ümbertöötamine, äriliste kommete ja mõistete selgitamine jne.

Iseenesest mõista võib sektsiooni tööl olla edu ainult siis, kui sektsiooni kuuluvate ettevõtete tegelased teda tema ülesannete täitmisel igapidi toetavad. V. S.

V sektsioon.

V. sektsiooni liikmeiks on praegu järgmised töösturid:

1. Villem Kustlov, Tartust; 2. Aleksander Jürvetson, Pärnust; 3. Oskar Zimmermann, Tartust; 4. Peeter Lemming, Narvast; 5. Karl Kruusimägi, Rakverest; 6. Jaan-Aleksander Rekand, Tartust; 7. Eduard Zimmermann, Valgast; 8. Samuel Songi, Võrust; 9. Hermann Laas, Tallinnast; 10. Oskar Heine, Tartust; 11. Jaan Rebane, Viljandist; 12. Aleksander Palm, Abjast; 13. Villem Kesker, Tallinnast; 14. Karl Mikita, Tallinnast; 15. Richard Siil, Kulinast; 16. Johannes Hirsch, Tartust; 17. Aleksander-Eduard Jürgens, Tallinnast; 18. Toomas Nigul, Viljandist; 19. ins. Ferdinand Peterson, Tallinnast; 20. Jaan Puudersell, Tartust.

Sektsiooni büroo (juhatuse) esimeheks on hra Oskar Zimmermann, aseesimeheks hra Karl Mikita, esimehe abiks hra Villem Kesker. Sektsiooni sekretäriks hra P. Huik.

Sektsiooni täiskogu liigete, niisama kõigi töösturite informeerimine sektsiooni tegevuse kohta, sünniks nüüdsest peale „Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ kaudu. Teiselt poolt oleks

väga tarviline, et meie kesk- ja väiketöösturid peaksid alaliselt kõige tihedamat kontakti sektsiooni bürooga ja saadaksid teateid kõigi puuduste ja hädade kohta büroole. Alaline side tööstusettevõtjatega kergendab tunduvalt büroo tööd.

Sektsiooni täiskogu on seni pidanud neli koosolekut, sektsiooni büroo kümme. Sektsiooni tegevus on praegu kasvanud juba võrdlemisi suureks; tähtsamatest küsimustest, mis sektsiooni büroos praegu lahendamisel või juba lahendatud, olgu nimetatud järgmised:

Seisukohavõtmine rahvusvaheliste töökonverentside poolt vastuvõetud ja riigikogule ratifitseerimiseks esitatud konventsioonide kohta (nendest tähtsamad 8-tunnilise tööpäeva ja kutsahaiguste vastu kinnitamise konventsioonid); riigikogule esitatud seaduseelnõude läbivaatamine ja seisukohavõtmine (nendest tähtsamad: Palga alammääraseadus ja riigi põllumajanduslike masinate katsejaama ja põllumajanduslike masinatega kauplemise ja kasutamise seadus); riikliku odavaprotsendilise laenu võimaldamise küsimus kesk- ja väiketööstusele; keskmiste kasuprotsentide klassifikatsioonitabeli väljatöötamine 1926. aasta kohta; mõned tolliküsimused; küsimuse otsustamine, missuguseid teateid tuleks ettevõtjatel anda riigi statistika-keskbüroole tööstatistika kokkuseadmiseks, ja uute sellekohaste teatelehtede kokkuseadmine; Vene tellimiste küsimus kesk- ja väiketööstusele; töösusetunnistuste väljaandmise küsimus ja võõrandatud ning põllutöömisteeriumi valdamisel olevate veejõudude otstarbekohase kasutamise küsimus.

Peale nimetatud küsimuste on olnud lahendada terve rida vähema tähtsusega küsimusi. Siin piirdume ainult üksikute küsimuste üleslugemisega, kuna tähtsamate ja laiema ulatusega küsimuste kohta „Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“ artiklid ilmuvad. H—k.

Puudusi Eesti sadamate ja veeteede korraldamise alal.

Rannasõidu arenemisel on suur tähendus sise-maa transpordi küsimuse lahendamisel, mis meie majanduse kindlustamisel esimesejärgu tähtsusega.

Võttes arvesse meie randade ulatust ja sise-misi veeteid võib näha, et laevasõidu abil on võimalus õige laialdaselt lahendada transpordi küsimust, sest kuni 25% maast kuulub veetranspordi mõjukonda, arvestades keskmise juureveo kaugusega sisemaalt.

Vaadates aga meie rannaühenduste ja sise-

veeteede arenemist näeme, et nende abil ühenduse pidamine on teostatud veel õige väheste punktidega, mille juures ka sealgi tegemist kaunis primitiivse väljaarenemisega.

Võttes arvesse aga, et laevadega veo korraldamine märksa odavam kui näiteks raudteega, sest et siin tegemist ainult riigi poolt olevate sadamate kordaseadmisega või mõne uue rannasadama ehitamisega, mis eriti suuri summasid ei nõua, peaks selle transpordi ala väljaarendamise peale panema erilist rõhku.

Kahjuks pole aga meil veeteede korraldamine ning ka olevate rannasadamate kordaseadmine seni mitte täiesti rahuldavalt lainud, mille tõenduseks on andmeid, mida oleme saanud vastava ankeedi peale üle maa. Nendest andmetest paistab, et meil üldiselt rannasadamate kordaseadmisele ning sadamate võrgu väljatöötamisele seni on vähe rõhku pandud, samuti ka peaaegu uhehääleline nurin, et merimärgid kevadel liig hilja välja pannakse, mis eriti rannasõidus väga suureks takistuseks ning õnnetuste põhjuseks.

Kuna meie kindla äranägemise järele riik kui sadamate korraldaja peaks võimalikult ligemal ajal töötama välja kindla kava olevate rannasadamate ja veeteede korraldamiseks, samuti ka uute juurehitamiseks, missuguse küsimuse juure meie ka veel tagasi tuleme täiendavate materjalide saamise ning nende ümbertöötamise järele, otsustas K.-t.-koja laevasõidu sektsioon märgukirjaga teedeministri tähelepanu juhtida nende tarviliste tööde peale meie sadamates, mis peaks läbi viidama juba eelolevaks navigatsiooniks või selle ajal, et kõrvaldada kõige hädalisemaid puudusi vähemalt sadamates, millel juba praegu võrdlemisi suur läbikäik.

I. Merisadamad läänepool Tallinna.

1) Rohuküla sadam on meie suuremaks rannasadamaks ühenduse pidamisel saartega, kust kaudu nädalas kuni 3000 reisijat liigub. Kuid sadam on reisijate ja kraami liikumiseks koguni puuduliselt varustatud. Puudub täieliselt platvorm reisijate rongile tulekuks või minekuks, sest olevaid kitsaid laudribasid, mis pealegi rongi pikkuseni ei ulatu, selleks nimetada ei saa. Peale selle puudub täiesti valgustus sillal ja ka reisijatehoones. Reisijatehoone on koguni vilets. Sadamasillal puuduvad käsipuud, nii et inimestega võib juhtuda õnnetusi.

Et selle sadama kaudu tõesti suur liikumine ning eriti veel ühenduse pidamine meie kuurordi Kuresaarega, kuhu ka väljamaalasi sõidab, siis peaks küll tingimata vähemalt juba selle navigatsioonialguseks need puudusedki kõrvaldama, mis enda tingimata kaudselt õige ruttu ära tasub.

2) Kuivastu sadam on suuremaks sadamaks terve Muhumaa ja Lõuna-Saaremaa tarvis, kuid tema sisseseade on samuti puuduline ning vilets. Sillal puudub täieliselt reisijateruum ja ladu kaupade tarvis. Puudub täieliselt valgustus ja käsipuud, mille tõttu on uppumisi ette tulnud. Sild ise on parandamata ja täis auke.

3) Roomasaare sadam — ainuke Saaremaa ühenduse sadam, mille kaudu suur kaupade, reisijate ja suvitajate liikumine, on ka korralda-

mata. Puuduvad reisijateruumid, puudub täieliselt silla valgustus, mille tagajärjel tihti reisijad peavad pimedas või külma ja vihma käes ootama, samuti on hädaoht merre kukkumiseks. Sild ise on ka osalt korraldamata ning tihti suurte puuvirnade ladukohaks.

4) Virtsu sadam — tähtis sadam Läänemaal. Puudub reisijateruum ja kaupade ajakohane hoiuruum, samuti valgustus ja käsipuud. Sild ise on korratuses, plangid on koguni mädad, nii et koormad sisse on kukkunud.

5) Mõntu sadam, Sörves — ainuke Lõuna-Saaremaa sadam, kust näiteks palju kartulid välja läheb, on lagunened, sissesõit on ummistunud, puuduvad isegi sissesõidu märgid ja sillal valgustus ning ladukohad.

6) Taaliku sadam, Põhja-Saaremaal, puudub samuti valgustus ja on mõned ülaltoodud puudused.

7) Sõru sadam, Hiiumaa lõunarannas ainuke sadam, kus reisijatelaevad käivad, kuid silla juure ei pääse, on koguni lagunened, isegi sillaplängid on viidud ära, sadam on valgustamata ning hooneteta, sadama sissekäik ummistunud, nii et laevaga juure ei saa. Farvater peaks kohe kevadel märkidega varustatama.

8) Heltermaa sadam, Hiiumaa idarannas, on valgustamata ning peale selle on tal mõned puudused, mis teisteski ülaltoodud sadamates.

9) Kärkla sadama sild on lagunened, puudub valgustus ja tarvilised ruumid. Peale selle ei ole ta ligipäästav isegi enam 10' laevadele, sissekäik tarvitab süvendamist.

II. Sadamad idapool Tallinna.

Siin on üldiselt samad puudused, mis eelmistes sadamates, nagu valgustuse puudumine, lagunened sillad, reisijate- ja kraamiruumide puudumine. Kuna meil nende kohta detailandmed puuduvad, võime neid hiljem kõne alla võtta, samuti kui sisevete sadamaid.

Üldine puudus kõikides sadamates on veel see, et puudub mage joogivesi; kus aga vesi on mas (Rohusaar, Kärkla, Kuivastu), on jälle pumbad rikked.

Märgukirjas palutakse teedeministrit, et ettetoodud puuduste kõrvaldamiseks astutaks vastavad sammud, mille juures palutakse K.-t.-koda

Iga pank, kaubanduskontor ning äri- ja tööstusettevõtte tellib oma oote-toa lauale „KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA TEATAJA“.

informeerida, kui suures ulatuses on lootust näha puuduste kõrvaldamist eeloleval navigatsioonil.

Ühenduses sellega palutakse astuda samme eelpooltõudud puuduse kõrvaldamiseks meremärkide väljapanekul kevadel, s. o., et meremärgid pandaks välja kohe vara kevadel täiesti kindla

kava järele, millest palutakse Kojale teatada seisukoha võtmiseks ning kohtadele teatamiseks. Sest, kordame veel, seni on meremärkide väljapaneku hiljaksjäämine sünnitanud tõsist iga-aastast nurinat ning oleks tungivalt soovitatav sellele nähtusele kord lõpp teha.

Eesti merikaubalaevastik 1. jaanuaril 1926.

(St.-keskbiüroo andmed.)

1. jaan. 1926. a. osutus Eesti merikaubalaevastiku üldsuurus järgnevalt: 486 l., mille maht 67.798 br.-rgt.; seejuures kuuluvad arvestusele,

nagu harilikult, laevad, mille maht 19 br.-rgt. ja enam. Andmed üksikute laevaliikide järgi kõrvu tame võrdluseks eelmise aasta omadega:

	1. jaan. 1926. a.			1. jaan. 1925. a.		
	Arv	Maht br. rgt.	Tonn. %	Arv	Maht br. rgt.	Tonn. %
Aurulaevu	73	31.120	51,5	75	31.980	53,8
Mootorlaevu	8	252	0,4	8	232	0,4
Mootorpurjelaevu	34	5.706	9,4	25	3.898	6,5
Purjelaevu	321	23.400	38,7	316	23.380	39,3
Kokku	436	60.478	100	424	59.490	100
Praame	50	7.320	—	48	7.488	—
Üldse	486	67.798	—	472	67.978	—

Selgub, et laevastik (praamid juure arvatud) on suurenenud 1925. a. jooksul arvuliselt 2-e võrra; mahult 820 br.-rgt. võrra. Kandvamaiks laevaliikideks on endiselt aurulaevad ja purjelaevad; protsentarvud näitavad vaid väi-

kosi muutusi: auru- ja purjelaevade osatähtsus on veidi vähenenud mootorpurjelaevade kasuks.

Igas laevaliigis 1925. a. kestel sündinud muutusi valgustab järgnev tabel:

	Suurenenud			Vähenenud			Absoluutne juurekasv	
	Arv	Maht br. rgt.	Tonn. %	Arv	Maht br. rgt.	Tonn. %	Arv	Maht br. rgt.
Aurulaevad	1	255	7,8	3	1.115	49,1	— 2	860
Mootorlaevad	1	40	1,3	1	20	0,9	+ —	20
Mootorpurjelaevad	12	1.886	57,9	3	78	3,5	+ 9	1.808
Purjelaevad	16	1.076	33,0	11	1.056	46,5	+ 5	20
Kokku	30	3.257	100	18	2.269	100	+ 12	988
Praamid	3	312	—	1	480	—	+ 2	— 168
Üldse	33	3.569	—	19	2.749	—	+ 14	820

Juuretunud kogutonnaaahist langeb suurem osa mootorpurjelaevadele, mille kasvu juba kons-
tanteerisime, järgnevad purjelaevad 33%-ga. Auru-

laevade ja eriti mootorlaevade juurekasv on tunduvalt väiksem.

Üksikud laevaliigid on vähenenud järgmisel määral: äralangenud tonnaashist kuulub 39,1% aurulaevadele, 46,5% purjelaevadele, mootor- ja mootorpurjelaevad annavad tähtsusetu protsent- arvu üldsummast. Eelmisel aastal olid vastavad

arvud järgmisel: purjelaevad — 55,5%, mootor- purjelaevad 41,9%, aurulaevad 2,6%.

Laevastiku koosseisus ettetulnuu muutuste põhjused selguvad järgnevaist tabeli- t. Esi- mene neist kujutab laevade juurekasvu.

	Kodumaal ehitatud		Väljamaalt ostetud		Registreeritud 1925. a.		Ümber ehi- tatud		K o k k u	
	Arv	Maht br. rgt.	Arv	Maht br. rgt.	Arv	Maht br. rgt.	Arv	maht br. rgt.	Arv	Maht br. rgt.
Aurulaevu	—	—	1	255	—	—	—	—	1	255
Mootorlaevu	—	—	1	40	—	—	—	—	1	40
Mootorpurjelaevu	3	69	6	1.384	2	400	1	33	12	1.886
Purjelaevu	9	501	3	469	2	46	2	60	16	1.076
K o k k u	12	570	11	2.148	4	446	3	93	30	3.257
Praame	—	—	1	102	2	210	—	—	3	312
Ü l d s e	12	570	12	2.250	6	656	3	93	33	3.569

Näeme, et täksamaks juuretulekuallikaks on ostmine väljamaalt.

Vähendamise põhjused kujunevad üksikute laevaliikide suhtes järgnevalt:

	Laevaõnne- tuste läbi		Väljamaale müüdüd		Vanaduse tõttu kõrvale heide- tud		Lammuta- tud		Jahtklubi lipu alla viidud		K o k k u	
	Arv	Maht br. rgt.	Arv	Maht br. rgt.	Arv	Maht br. rgt.	Arv	Maht br. rgt.	Arv	Maht br. rgt.	Arv	Maht br. rgt.
Aurulaevu	—	—	3	1.115	—	—	—	—	—	—	3	1.115
Mootorlaevu	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20
Mootorpurjelaevu	2	48	—	—	—	—	—	—	1	30	3	78
Purjelaevu	6	737	—	—	2	227	3	92	—	—	11	1.056
K o k k u	9	805	3	1.115	2	227	3	92	1	30	18	2.269
Praame	1	480	—	—	—	—	—	—	—	—	1	480
Ü l d s e	10	1.285	3	1.115	2	227	3	92	1	30	19	2.749

Tabelist selgub, et kõige enam laevu oleme kaotanud laevaõnnetuste läbi; arvuliselt palju

vähem, kuid tonnaashilt pea sama palju on müügitel väljamaale läinud.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Keskliste puhtakasuprotsentide klassi- fikatsioonitabeli ümber.

K.-t.-koja II. ja III. sektiooni poolt kokku- seatud klassifikatsioonitabeli eelnõu 1926. a. peale on nüüd paljundatud ja kõikidele maksu- inspektoritele ja otsekoh. maksude peavalitsusele esitatud. Ühtlasi on Koja poolt Tallinna ja Har- jumaa maksuinspektoritele avaldatud palve, et nad keskliste puhtakasuprotsentide klassifikat-

siooni-tabeli läbivaatamise juure kutsuksid asja- tundjaid kaupmeeste ja töösturite esitajaid K.-t.-koja poolt, et oleks võimalik saada täiesti erapooletuid ja asjatundlikke isikuid. Nüüd on Tallinna linna ja Harjumaa maksuinspektorid seda ka teinud. Koda on oma poolt juba teata- nud, keda ta asjatundjateks soovitab.

Nii on Tallinna ja Harjumaa maksukomis- jonides klassifikatsioonitabeli kokkuseadmine ju- ba alanud.

E. Veebermann,
kaubandus-tööstusminister.

Protesteeritud vekslite nimekirja pidamine K.-t.-koja juure.

Tänini pidas protesteeritud vekslite nimekirja pankade nõukogu. Nüüd, kus I sektsioon (pankade-sektsioon) Koja juures juba oma tegevust täiel määral on alanud, ei ole sünnis, et protesteeritud vekslite nimekirja Kojast lahus peetakse. Kokkuleppel pankade nõukoguga võtab K.-t.-koda 1. märtsist peale protesteeritud vekslite nimekirja pidamise enda toimetada. Tegelikult jääb nimekirjapidamine I. sektsiooni ülesandeks.

K.-t.-koja juhatusel liige hra A. Virkhaus haige.

Hra A. Virkhaus on Koja juhatusel kirjalikult teatanud, et ta haiguse pärast lühemat aega juhatusel tööst osa ei saa võtta. Märtsikuu keskpaigu loodab ta asuda jälle oma kohuste täitmisele. Ajutiselt on kutsutud juhatusel liikme kohuste täitmisele esimene kandidaat hra A. Olev, Narvast.

Ärimaksuseaduse muutmise küsimus riigi majandusnõukogus.

Eelmises nr-is töime tühidalt need põhilauseid, mis riigi majandusnõukogus 8. veebruaril vastu võeti. 15. veebruaril jatkas riigi majandusnõukogu ärimaksuseaduse küsimuse arutamist ja võttis vastu veel järgmised põhilauseid:*)

VI.

Ärimaksu maksjale tuleb anda õigus teises astmes (otsekoheste maks. peakomitees) kõiki andmeid esitada, hoolimata sellest, kas need dokumendid jaoskonnakomisjonile olid ette pandud või mitte.

VII.

Protesteeritud ärivekslid, mille väljaandjad ja pealekirjutajad (girandid) maksujõuetuiks tunnistatud, tulevad äri üldkasust kahjudena maha kirjutada.

Ärivekslid, millede protesteerimiseajast kaks aastat mööda läinud, kui selle aja sees vekslid välja pole lunastatud, kantakse kahjude arvele.

*) Eelmises nr-is töime need põhilauseid I—V; käesolevas numbris jatkame sealt.

Toimetus.

VIII.

Maksukomisjonidel ei ole õigust kaubandusseadusepärast peetud raamatuid puhtakasmaksu väljaarvamisel tagasi lükata. Raamatute tagasilükkamise põhjused peab maksukomisjonide poolt motiveeritama.

IX.

Ärimaksuseadust tuleb muuta selles mõttes, et kaebajal õigus on kõiki andmeid, mis tema maksustamisse puutuvad, igal ajal läbi vaadata.

X.

Ärimaksuseaduse § 554 tuleb selles mõttes muuta, et ühe valdaja päralt olevaid ettevõtteid võib puhtakasmaksu alla panna üheskoos ka siis, kui nad asuvad mitmes linnas või mitmes maakonnas, tingimusel, kui nende kohta ühine raamatupidamine sisse seatud, millest kõik operatsioonid läbi kantud ja mille järgi puhaskasu selgitatud.

XI.

Keskliste kasuprotsentide klassifikatsioonitabel tuleb avalikuks teadmiseks kuulutada välja „Riigi Teatajas“.

Maksustamine raamatute järele tuleb rajada võimalikult laiemale alusele.

XII.

Otsekoheste maksude peakomisjoni esimees tuleb määrata vabariigi valitsuse poolt; rahaministri abi tuleb neist kohustest vabastada, sest tegeline elu on näidanud, et rahaministri abi peakomisjoni esimehe kohuseid täita ei suuda.

XIII.

Maksjatel on õigus kindlaksmääratud läbimüükide, kasude kui ka maksumäära vastu esitada vastulauseid kuu aja jooksul maksulehe kättesaamise päevast arvates.

*

Missuguseid kergendusi need kavatsatud muudatused, kui nad seaduslikus korras ellu viiakse, maksumaksjale võimaldavad, seda vaatame ühes lähemas numbris.

J. Tõnisson,
riigi majandusnõukogu esimees.

Riiklik laen kesk- ja väiketööstusele.

Kaubandus-tööstusministeeriumis peetud nõupidamisel on riikliku odavaprotsendilise laenu küsimus kesk- ja väiketööstusele otsustatud jaatavalt. Küll ei ole sellega meie kesk- ja väiketööstusel laen veel käes, kuid on loota, et vabariigi valitsus ja riigikogu laenu andmist tarviliseks peavad ja nõupidamisel tehtud otsusega ühinevad.

Loodame, et valitsus ja riigikogu küsimust küllalt tähtsaks peavad ja sellega arvestades, et see juba kauemat aega päevakorral olnud, küsimuse kiires korras läbi vaatavad, nii et laenu veel enne talvise sesooni lõppu saaks välja anda.

Laen oleks lühikeseajaline ja antaks välja

Eesti Panga poolt 6 protsendiga kontokorrent arvete näol, erikomitee näpunäidete järele. Laenu kindlustuse küsimust igal üksikul korral otsustaks pank.

Laen on eriti mõeldud nendele ettevõtetele, kes tellimiste tähtsuseks või sesooni ajaks kaupade valmistamiseks raha vajavad ja seni krediite väikesel määral saanud või üldse tarvitanud ei ole. On tellimine täidetud või sesooni aeg lõppenud, tuleb laen kohe tasuda.

Loodame, et laen elujõulisele kesk- ja väiketööstusele võimaldab edukat töötamist.

P. H.

Naaberriikide majanduslik elu-olu.

Poola:

• Poola majanduse tervendamise kava.

Poola valuutareformi looja Grabski tagasiastumine silmapilgul, kus terve majanduslik reform paistis hädaohus olevat, tekitas nii sisekui väljamaal raske olukorra, millega võitlemine uuel rahaministril kerge ei olnud.

Uue rahaministri Zdziechovski arvamise järele suudeti Poola majandus kahe viimase aasta

jooksul tasakaalus hoida ainult tänu erakorralistele sissetulekutele, mis ulatusid 750 miljoni sloti peale, nii et selle summaga tulevat kui puudujäägiga arvestada.

Uus rahaminister on arvamisel, et rahva maksujõudu nõrgestab senine maksusüsteem.

Aasta läbi kestnud passiivne kaubabilanss kutsus esile valuuta väljavoolu; raha- ning üldine majanduskriis oli maa viinud hädaohtlikku ja äärmiselt raskesse seisukorda.

E. Rosenwald,
Kaub.-tööstuskoja juhatuse abiesimees.

F. Peterson,
Kaub.-tööstuskoja juhatuse liige.

H. Kolts,
Kaub.-tööstuskoja juhatuse liige.

A. Virkhaus,
Kaub.-tööstuskoja juhatuse liige.

Uus minister võttis oma tervenduskava lipu-kirjaks nõudmise, et riik peab olemasolevate summadega läbi saama, pidades silmas äärmist kokkuhoidu, ilma et tarvidust oleks inflatsioonist teostada.

Võeti päevakorra le mittetulutoovate riigiettevõtete umberkorraldamine ja maksusüsteemi

muutmise küsimus. Kavatsetakse vahendada varandusmaksu, kuna sissetulekumaksu tahetakse suurendada ja kogu maksuaparaati lihtsustada.

1926. a. eelarves võeti ette tunduvald kärpimisi peaaesjalikult sõjaväe kulude arvel. Ka omavalitsuste eelarveid, mis kokku ulatusid 700 miljoni slotini, tõmmati tunduvalt kokku,

Moodustati eriline komisjon, kelle ülesandeks on kõigi riigi ametkondade ja kommunaalasutuste minimaalsemate kulude nimestiku kokkuseadmine.

Ühtlasi võeti tarvitusele rida abinõusid, et siseturul ära hoida spekulatiivset hindade kõrgendamist ja korraldada välisvaluuta läbikäiku.

Tervenduskava, pidades silmas kõige pealt majanduslikku tasakaalu, tunnustab ülalloeletud abinõude kõrval tähtsateks faktoriteks ka kaubabilansi aktiveerimist ja slotikursi lõpulikkust stabiliseerimist.

Läti:

Tähtsamad majanduslikud küsimused Lätis on silmapilgul, nii palju kui see ajakirjanduse veergudelt silma paistab: 1) kuidas kapitali puudusest üle saada; 2) kuidas tööstust edukamalt tööle rakendada ja 3) kuidas väliskaubandusbilanssi parandada; viimane on loomuliselt lähedalt seotud tööstuse ja põllumajanduse arenemisega ja vahetõrgete loomisega naaberriikidega, eriti Venemaaga.

Kapitali küsimuse lahendamine on raske seepärast, et kapitali juurekasvu kasugugi ei ole või ta on väga väike, mis ei luba tõsisemat majanduslikku ülesehitamist käsile võtta. Seepärast on juba pikemat aega päevakorras ühenduste otsimine väljamaa finantsringkondadega, et välislaenu saada.

Viimasel ajal on alatud läbirääkimisi ameeriklastega 10 miljoni dollari saamiseks. Läti lehed seletavad, et läbirääkimised hästi edenevad ja et kõikides punktides Läti rahaministeeriumi ja Ameerika rahameeste esitajate vahel kokkuleppele jõutud olevat, nimelt, et laenu oleks 25 aasta peale 7½ protsendiga aastas, kusjuures realiseerimise kurss oleks 95.

Mida selle välislaenuga teha tahetakse, selle kohta on rahaminister Blumberg öelnud, et kõige pealt tulevat Liibavi-Gluhda raudtee lõpule viia, siis hüpoteegipanga kapitali suurendamine ette võtta ja kolmandaks tulevat veejõudu kasutada elektrivõrgu laiendamiseks maal ja linnades ning viimaks sadamate parandamistööd käsile võtta.

Läti Panga valuutatagavara näitab järjekindlat kahanemist. 7. jaan. 1925. a. oli Läti Panga valuutat 42½ miljoni latti, 30. det. 1. a. aga ainult 31½ milj. latti ja viimasel ajal on kahanemine õige kiire hoo võtnud: 1.—27. jaanuarini 31½ milj. latti pealt 27⅞ milj. latti peale. See on kõige madalam valuutatagavarade seis, mis Läti Panga viimastel aastatel olnud. Selle

kohta seletab Läti Panga nõukogu esimees R. Kalning, et see on tulnud liig suurest kaupade sisseveost tulevaste tollikõrgenduste kartusel. — Nende kaupade tasumi-eks. nõuti suuremal hulgal valuutat. — Läti Pank tahab edaspidi piirata uusi krediite, mis kahtlemata ka välisvaluuta nõudmist vähendab.

Huvitav on tähendada, et ajakirjanduse arvates Läti erapankades ülevõim olevat väljamaa kapitalil. Üldse olevat Läti erapankade põhikapital umb. 17 miljoni latti, millest 50,6 protsenti väljamaalaste raha.

Tööstuse organiseerimises nähakse kaheksandat tähtsust, esiteks, et väliskaubanduse bilanssi ekspordi suurenemise varal parandada ja teiseks, et tööta tööliste tarvilisel määral tööd muretseda.

Uute tehaste kohta kuuleme, et endises „Buffalo“ nahavabrikus linavabrikut siinse seada tahetakse, mis mõeldud 500 tööliste jaoks, see oleks teine linaketramise- ja kudumisevabrik Lätis.

Kummivabrikus „Kvadrat“, mis hiljuti tööd alanud paarisaja töölisega, olevat nüüd 600 inimest tööle ja tahetavat tööliste arvu 1000 peale tõsta. Ka teised kummivabrikud töötavad eduga.

Viimasel ajal on räägitud ka kunstiidvabriku asutamisest.

Tehastele krediidi andmisest on rohkesti juttu olnud, tegelikult ei näi sellepoolest nimetamisväärilist korda saadetud olevat. Rahaministeerium oli umbes 2 milj. latti eelarvesse võtnud tööstusele krediidi andmiseks. Kuid rahaasjanduse komisjon kustutas selle summa maha.

Vene tellimiste asjus ollakse pettunud: delegatsiooni Moskva sõidu tagajärjed olevat üsna tähtsusetud. Lubadusi olnud, aga, nagu nüüd selgunud, võivat Venemaa ainult piiratud määral Läti vabrikutele tellimisi anda. Elavaid läbirääkimisi näib linoleumivabrikul olevat.

Väliskaubanduse bilanss näitab järjest puudujääki — passiivsust.

Ollakse arvamisel, et läinud aasta väliskaubandus umbes 100 miljoni latti võrra passiivne on olnud; ka jaanuaris olevat sissevedu väljaveost suurem. Nagu juba tähendasime, on sisseveoks viimasel ajal suuresti hoogu annud tollitariifide kõrgendamise kavatsus, ja et tollitariifide arutamine parlamendis pikale venib, siis tarvitavad ärimed seda võimalust oma ladude täitmiseks väljamaa kaupadega. Kuigi, nagu eespool nägime, Läti Pank importkrediite mõtleb sulgeda, ei takista see kaupade sissevedu, sest väljamaal on

võimalik kaupu headel tingimustel krediidi peale saada. Igatahes halvendab see ebaloomuliselt suur kaupade sissevool väliskaubandusbilanssi väga.

Läti kaupade välisturgudel tutvustamiseks on kavatsus mitmel pool väljamaa messidel ja näitustel esineda. Läti väliskaubanduse büroo Moskvas teeb eeltöid Läti kaubaproovide näituse korraldamiseks büroo ruumides; praegu on Läti kaubaproovide kogumine käsil. — Läti majanduslikud organisatsioonid on muuseas parlamendi eelarvekomisjoni palunud 40.000 latti vabatahtlikkude komandeerimiseks väljamaale sealsete turuolude tundmaõppimiseks ja 10.000 latti kaubanduskatalogi väljaandmiseks.

Daanis korraldab Läti aupeakonsul loenguid Läti põllumajanduse üle. Ettekandeid illustreeritavat vastavate filmpiltidega.

Läti lehtedest käis sõnum läbi, et ka Tallinna messil paviljoni ehitamiseks parlamendilt 40.000 latti on küsitud, kuid pärast seda on Liibavi vabrikantide ühing esinenud märgukirjaga, et Tallinna messil esinemise küsimus seni edasi lükataks, kuni tollide ühtlustamine Eesti ja Läti vahel lõpule viidud.

Majanduslikkude lepingute alal näib kõige elavam olevat Läti-Leedu kaubalepingu eeltöö. On vastamisi vahetatud valitud (priviligeeritud) kaupade nimekirjad ja tahtakse läbirääkimisi kiirustada. Parlamendi lepingute komisjonis olevat läbirääkimisi olnud Läti-Poola, Läti-SSSR ja üldse Läti ja Balti riikide vaheliste kaubanduslepingute aluste üle.

Eesti-Läti tolliuniooni asjus ei ole kaugemale jõutud kui see oli läinud sügisel. Eesti on kinni pidanud lepingust, mis 1923. a. sõlmiti ja milles räägitakse kummagi maa oma saaduste vastastikusest tollivabast vahetamisest. Lätlased aga seletavad, nemad põhjendavad nendel läbirääkimistel, mis olnud enne nimet. kokkuleppe sõlmimist 1923. a., nimelt tolliunioonil privilegeeritud kauba nimekirjade alusel või õigemini täielise tolliuniooni teostamisel. Läti ajakirjanduses on Läti seisukohti veidi ühekülgselt paista lastud.

Linakiisimuses.

„Latvis“ kirjutab:

„Lähemalt vaadeldes meie majandus- ja poliitilist elu, peab tahes ehk tahtmata jõudma otsusele, et meie oleme liig suured ja pealiskaudsed ekstremistid. Sagedasti tuleb meil mingisugune mõte, mida meie järele kaalumata läbi viime, mitte sugugi tundes, et see mõte liig

ühekülgne on. Ja see nähtus on kutsunud esile meie mõistuse segaduse.

Kui läinud aastal linahinnad kuulmata kõrged olid, siis püüdsid talupojad laiendada lina külvipinda ja ka valitsus avaldas soovi linakasvatuse toetamise kohta. Kuid pahade ilmade tõttu jäid lina põllult koristamata, mis läbi põllumehed suurt kahju kannatasid, ja nende otsus oli siis järgmine: „Tuleval aastal ei külva ma enam ühtki linaseemet“. Sarnane otsus on muidugi päris oboõige. Kuigi see aasta linakasvatajatele kasu ei toonud, siiski ei tähenda see, et linakasvatus tuleb hoopis kõrvale jätta. Juba läinud aastal oli täiesti selge, et lina hinnad kauanii kõrgel ei seisa, kuid ka käesoleval aastal on selge, et lina hinnad nii kaugele ei lange, et linakasvatus end enam ära ei tasuks.

Palju ettevõtlikumad on selles mõttes meie naabrid eestlased. Nende linakasvatajad on üle elanud veel halvemaid aastaid, kuid siiski ei ole nad linakasvatust kõrvale liikunud. Kui lina hinnad umbes kaks korda kõrgemad on kui halvematel ennesõja-aastatel, siis tasub end linakasvatus ikka ära. Tuleb seda ainult nii organiseerida, nagu seda teadus ja majandusolukorrad nõuavad. Eestlased on välja töötanud kindla plaani. Linakasvatajate keskkoooperatiivile „Eesti lina“ on riigi eelarves ette nähtud summad lina ümbertöötamise vabrikute sisseseadmiseks. Niisugused vabrikud kõige uuemate ja täielisemate linakiude ümbertöötamise masinatega seatakse sisse ühisuste ja kohalikkude linakasvatajate organisatsioonide juures, kui nende ümbruskonnas küllalt lina olemas. Ühisus maksab masina eest iga aasta teatud summa, mis linavabrikute sisseseadmise fondi läheb. Iga aasta on ette nähtud sisse seada 4 vabrikut ja sarnast sisseseadmist jätkata 6 aastat. Sel viisil sisseseatud 24 vabrikut suudavad siis ümber töötada kogu Eesti linakiud ning turule lasta ühesugust kaupa. Ka väljatöötatud linade müümist ja eksporteerimist toimib „Eesti lina“, nõnda et Eesti põllumehed ei pruugi karta, et erakaupmehed linakaubanduse enese kätte võtavad ja neid ära kasutavad.

On ette nähtud muuta ka linade liigitamist ja senise kaheksa liigi asemel sisse seada ainult kolm. Praegused vabrikud teevad seda juba ja leiavad, et sarnane liigitamine on täiesti rahuldav. Eestis pole olemas riigi linamonopoli, ja riik võtab ainult väljaveotolli, Ls. 1,20 puuda pealt. Siiski leiab riik, tarviliseks linakasvatust toetada.

Meie valitsus on Läti iseseisvuse esimestel aastatel linakasvatajatelt võtnud isegi väga suuri

makse, kuna ta linade parema ümbertöötamise peale mingisugust tähelepanu ei ole juhtinud. Võib juhtuda, et talupojad seda nähes ja kartes lina hindade edaspidist langemist ka loobuvad lina külvamisest, kuid see poleks neile ega ka riigile soovitav.“

Leedu:

Kaubapoliitika. Leedu välisminister andis hiljuti Leedu ajakirjandusele seletusi maa kaubanduspoliitiliste küsimuste kohta. Nagu seletustest selgub, kavatseb Leedu kõige pealt sõlmida kauba-, konsulaar- ja muid lepinguid Venemaa, Saksamaa ja Lätiga. Läbirääkimistes Venemaaga on juba nii kaugele jõutud, et võidakse asuda lepingu kavade väljatöötamisele ja teostamisele. Mis puutub Saksa- maasse, siis ei ole selle maa ja Leedu vahel läinud aastal sõlmitud kaubaleping veel jõusse astunud, sest ratifitseerimisnootide vahetamisel on tekkinud mõningaid raskusi. Nimelt on majanduslik konjunktuur vahepeal muutunud, ja selle tagajärjel on tarvis kaubalepingut täiendada tariifilepinguga. Lätiga võiks kaubalepingut sõlmida kõige lähemas tulevikus.

Laenu saamist Inglismaalt on Leedul ligemal ajal oodata. On ainult veel mõned üksikud küsimused lahendada. Niisama kestavad edasi läbirääkimised Ameerika laenu saamise suhtes.

Soome:

Sisse- ja väljarändamine Soomes. 1925. aastal tuli Soome üle piiri 42.717 ja läks välja 44.458 isikut. Väljasõitjaist oli soomlasi 17.991 ja sissesõitjaist 17.163 isikut. Soomes arvatakse elavat 28.000 väljamaalast, neist venelasi (Vene emigrante) ja ingerlasi ning karjalasi 14.000, siis tulevad rootslased 6085, sakslased 2504 ja eestlased 1074, Nõukogude venelasi 624, daanlasi 607, norralasi 534, poolakaid 443, Helveetsia kodanikke 384, inglasi 334, ameeriklasi 252, itaallasi 241 ja lätlasi 203. Kuna seni pole eestlaste kohta üldstatistikat olnud ja kuna kõik eestlased saatkonnas registreeritud pole, on, nagu näha, eestlasi Soomes rohkem kui seni arvatud.

Vene tõrv ja tärpentiin ähvardab Soome tõrva- ja tärpentiinitööstust. Ammust ajast saadik on Soome kuulunud tõrva ja tärpentiini väljavedajate hulka. Väljavedu on viimastel aastatel siiski vähenenud. Seni on tärpentiini aastane väljavedu olnud umbes 500 tonni-aastas. Nüüd aga on oday Vene tõrv ja tärpentiin ilmunud Soome turule ja ähvardab val-

justi tervet destilleerimistööstust. Venelased tarvitavad dumpingut ja müüvad tunduvalt odavama hinnaga kui kodumaal. Soome Eksportühing on seepärast pööranud valitsuse poole ettepanekuga, et tõrva sisseveotoll tuleks uues tollitariifis tõsta 1 S. marga ja tärpentiini 2.50 S. mk. peale kilolt.

Naha ja nahasaaduste sisse- ja väljavedu Soomes a. 1925:

	Soome mark.	
Erimaad	Sissevedu.	Väljavedu.
Vene	7.600	27.654.176
Eesti	283.419	956.697
Latvia	63.595	701.744
Poola	—	41.400
Rootsi	19.359.979	24.383.934
Norra	1.406.729	208.538
Daani	17.538.245	3.685.288
Saksa	130.995.973	40.624.267
Hollandi	2.120.597	22.914.884
Belgia	5.299.589	835.787
Inglismaa	19.772.896	4.358.540
Prantsusmaa	10.205.272	2.353.963
Itaalia	288.251	400
Helveetsia	299.775	—
Hispaania	84.356	—
Ühisriigid	4.812.763	194.948.294
Brasiilia	550.938	—
Argentiina	14.341.149	22.235
Teised maad	24.408.653	23.195
Kokku	251.408.779	148.714.512

Soome kõige suurem ostja on Ameerika. Kõige rohkem on nahku sisse veetud Saksamaalt. Soomes olevat umbes 700 nahavabrikut, neist 140 suuremat vabrikut.

Soome-Saksa kaubaleping. Läinud suvest saadik on läbirääkimisi peetud Soome-Saksa kaubalepingu tegemiseks. Aga asi seisab edasi surnud punktil. Sakslased tahavad rohkesti soodustusi Soomes, aga soomlastele neid ei taheta Saksas anda. Eriti nõuavad Soome põllumehed või- ja juustutollide alandamist Saksas. Äriühingonnad arvavad, et soodustuse saamine võile ja juustule Saksas võib jälle kujuneda kahjuliseks Soome teistele saadustele.

1926. aastal laadimiseks on Soome müünud saetud puukaupa 260.000 stand. Põhihind 7" battensidele 13 naelsterl. stand.

Kartuli sissevedu Soome oli läinud aastal vähe suurem kui eelmisel aastal, nimelt 1925. a. 17,3 milj. kg. ja 1924. a. 16 milj. kg. Suurim osa kartulitest on Eestist pärit.

Soome või väljavedu 1925. a. oli 13,4 milj. kilogrammi; 1924. a. oli see 8,5 milj. kg.

Uus margariinitehas Raumas. Detsembrikuu keskel algas Raumas tegevust uus margariinitehas, nimega Satakunnan Margariini O/Y. („Kauppalehti“)

Soome riigi tulud metsamajandusest. 1925. aasta eelarves on tulud Soome riigimetsadest arvatud 174,5 miljoni marga peale, nimelt, tulud püstmetsa müügist 70 miljoni marka ja laudade, palkide ja muu metsamaterjali müügist 104,5 miljoni marka.

Puumaterjali müügid. 1926. aastal laadimiseks on Soome müünud saetud puukaupa 260.000 stand. Põhihind 7" battensidele 13 naelsterl. stand.

Soome ehituspuidu eksport Ameerikasse. Läänud sügisel saadeti Soomest mõned ehituspuiduproovid Ühisriikidesse. Nagu nüüd kuulda, olevat tähendatud proovid sealsetes äriühingutes leidnud elavat heakskiitmist. Soomel on seetõttu põhjust loota, et ehituspuidu väljavedu Ameerikasse arenema hakkab.

(„Bank of Finland Monthly Bulletin“.)

Uus suur vineeritehas Lõuna-Karjalas. Laadoga järve ääre, Jaakeima alevisse on firma Zachariassen ja Ko. poolt ehitatud uus suur vineeritehas. Tehases algas töö 1926. a. algul. („Kauppalehti“.)

Soome ja Venemaa kaubavahe- tus aastal 1925. Läänud aasta jooksul läks Soomest Venemaale üldse 14.812 kaubasaadetist, neist 1.003 transiitkaubasaadetist. Venemaalt Soome tuli sama aja jooksul 2.166 saadetist, nende hulgas transiiti 187 saadetist. Võrreldes 1924. aastaga on väljavedu Venemaale läinud aastal olnud umbes poole suurem, kuid sissevedu Venemaalt selle vastu ainult neljandik 1924. aasta sisseveost. Viidud on kaupu Soomest Venemaale 149 milj. kilogr., ning toodud Venemaalt Soome 48 milj. kilogr.

(„Kauppalehti“.)

Soome — Lõuna-Ameerika laevasõidu liin. „Finland-Amerika-Linjen A. B.“ on hiljuti ostnud kaks uut aurikut, „Mercator“ ja „Equator“, kummagi suurus 7.000 reg. tonni. Tähendatud laevasõidu liin kavatseb ühes mõne teise laevandusseltsiga lähemal ajal sisse seada otseühendust Soome ja Lõuna-Ameerika vahel.

(„Bank of Finland Monthly Bulletin“.)

Teateid kodu- ja väljamaalt.

Linatööstuse toetamiseks 10 miljoni.

Vabariigi valitsuse poolt on riigikogule esitatud linatööstuse laenu seaduseelnõu, mille teostamiseks on käesoleva aasta eelarvesse üles võetud 10 miljoni marka.

Lina on meil tähtis väljaveokaup (1925. a. üle miljardi marga), kuid selle kauba ajakohaste ümbertöötamise võimaluste eest on seni vähe hoolitsetud. Neil motiividel ongi laenusummad riigi 1926./1927. a. eelarvesse üles võetud.

Eesti kauplemine Hamburiga vähene.

Tuues arve Eesti-Hamburi vahelisest kaubanduslikust läbikäimisest jõuab Eesti aukonsul Hamburgis dr. Ritter otsusele, et Hamburi sadam Eesti väliskaubanduses üsna väikest osa etendab. Esimeses joones tulevat arvesse Stettini sadam, kelle reederid alalisi laevaliine Eestiga ülal hoivad. Suurem jagu olevat ülemere kaup, mida Stettinis ümber laaditakse. Konsul arvab, et Hamburi kahtlemata suuremat osa võiks

etendada, kui Eesti importöörid mitte Antwerpeni, Rotterdami ja Genti selleks ei tarvitaks. Tallinna laevaihisuse alaline ühendus nende sadamatega hõlbustavat seda ühendust igapidi.

Eesti lina väljavedu vähenenud.

Lina väljavedu tõusis kõige suurema arvuni 1924. a. Üldse algas lina hoogne väljavedu 1922. a. ning kestis 1924. a. 1925. a. arv näitab eelmise aastaga võrreldes tagasiminekut.

Suurematena linaostjatena kogu möödunud aja jooksul esinevad Belgia, Inglismaa, Saksa, Soome, Prantsusmaa. Sealjuures on Belgia ja Inglismaa omanud kogu aeg suurema % üldisest lina väljaveost, vaheldamisi esimesel ja teisel kohal olles. Kolmandal kohal püsis kuni 1925. a. Saksamaa. 1925. a. aga jõudis Prantsusmaa ette, moodustades sama suure % lina väljaveost kui Inglismaagi.

Soome osatähtsus meie lina väljaveo alal on vähem kõikunud, kui mitte arvestada 1921. a.

Eesti sisse- ja väljaveo tähtsamad ained 1925. a.

(St. keskbüroo andmed.)

	1925	1924	1925	1924	Juurekasv + 1925 Kahanemine --
	t o n n i d		1 miljon. markades		
Sissevedu.					
Rukis	47.709,3	37.950,8	903,4	655,0	+ 248,4
Nisu	12.827,0	7.803,6	321,5	183,3	+ 138,2
Oder	3.588,7	8.671,0	54,3	106,3	— 52,0
Kaer	5.317,5	22.685,8	72,2	295,9	— 223,7
Nisujahu	10.487,5	9.458,3	379,2	282,6	+ 96,6
Heeringad	10.415,5	7.881,6	326,5	221,0	+ 105,5
Suhkur	18.341,3	15.867,7	528,0	695,2	— 167,2
Tubak	864,4	797,7	165,4	132,1	+ 33,3
Puuvill	5.364,4	2.836,1	1.448,1	835,9	+ 612,2
Puuvillane riie	401,5	268,3	320,6	213,9	+ 106,7
Villane riie	136,8	110,1	147,3	145,3	+ 2,0
Tselluloos ja pabermass	7.417,4	2.586,0	120,9	42,3	+ 78,6
Tooresnahad	1.859,3	980,4	240,5	105,8	+ 134,6
Raud	14.159,5	9.711,5	282,1	203,6	+ 78,5
Kivistüsi ja koks	86.401,4	99.673,8	238,3	309,4	— 71,1
Petrooleum	11.149,2	12.929,5	128,7	183,0	— 54,3
Väetisained	36.298,7	20.985,9	241,9	131,4	+ 110,5
Väljavedu.					
Või	6.444,5	3.186,6	2.121,6	979,4	+1.142,2
Munad (tuh. tk.)	14.556,7	9.939,1	159,1	109,8	+ 49,3
Kartulid	23.160,8	21.538,0	169,6	141,2	+ 28,4
Liha ja lihakaup	1.470,4	820,7	194,9	94,6	+ 100,3
Tooresnahad	337,7	520,1	75,3	78,4	— 3,1
Palgid ja liiprid (kb. j.)	476.798	198.542	41,9	14,1	+ 27,8
Lauad ja plangid (st)	56.564	46.888	1.003,6	1.005,9	— 2,3
Propsid (kb. j.)	3.252.340	5.549.796	165,8	275,5	— 109,7
Vineer (plaadid ja toolid)	11.697,7	11.797,0	440,3	436,2	+ 4,1
Ajalehe- ja trükipaber	32.912,1	19.617,4	1.023,8	533,9	+ 484,9
Lina	7.574,2	10.432,8	1.286,8	1.690,5	+ 403,7
Takud	465,9	878,3	40,4	84,9	— 44,5
Puuvillane lõng ja niit	1.282,4	768,0	655,5	364,6	+ 290,9
Puuvillane riie	1.964,4	1.331,1	968,3	726,1	+ 242,2
Purjeriie	323,1	565,8	94,5	284,4	— 189,9
Tsement	41.204,8	45.253,1	247,9	187,7	+ 60,2
Tuletikud	1.686,7	939,8	117,3	69,9	+ 47,4

1925. a. sisseveos väärtuse järele arvates erinevad teistest tähtsamaist kaupadest suure arvuga puuvill, rukis, nisu (tera+jahu) ja suhkur. Sealjuures ulatub puuvilla sissevedu ligi poolteise miljardini ning suhkru sissevedu poole miljardini. 1924. a. arvudega võrreldes on kõikide nimetatud kaupade sissevedu peale suhkru suurenenud. Ka teiste tabelis toodud kaupade juures näeme 1925. a. enamasti suurenemist. Tera- vamat silmapuutuvaks erandiks selles on loomatoiduviljad (oder ja kaer), mis 1925. a. näitavad tunduvalt kahanemist.

Väljaveos on tähtsamate kaupade hulgas üle poole miljardi ulatuvaid kaupu rohkem kui sisseveos. Nendeks on väärtuse suuruse järjekorras või, lauad, plangid, propsid, ajalehe- ja trükipaber, lina, puuvillane riie ja puuvillane lõng.

Neist ulatub või 2.121,6 milj. mk. Või näitab 1925. a. 1.142,2 milj. mk. juurekasvu. Ka paberija puuvillatööstuse saaduste väljavedu on edukalt kasvanud 1925. a. Tagasiminekut näitab lina nii kaalult kui ka väärtuselt.

1 miljon mrk. erikirjanduse toetamiseks kaubanduse ja tööstuse alal.

Riigikogu eelarve alamkomisjoni poolt on suurendatud erikirjanduse toetamiseks kaubanduse ja tööstuse alal eelarves ettenähtud summasid kuni 1 miljoni margani. Alamkomisjon leidis, et see toetus peaks olema märksa suurem, kuid arvesse võttes meie kitsaid olusid tuli suurema summa eelarvesse ülesvõtmisest loobuda.

NAHALADU J. BERNSTEIN

TALLINNAS, V. Karja uul. nr. 5

Asutatud 1900.

::

Telefon 18-78.

Suur väljavalik kõiksugu nahakaupa-
dest

mööblitööstuse,

portfellide,

kübarate ja

saapatööstuse

jaoks ja sinna kuuluvaid tarvidusi.

EESTIMAA TÖÖSTUSE JA KAUBANDUSE PANK

Peapank: Tallinnas, Suur Karja tän. 7.

Osakonnad:

Haapsalus, Narvas, Pärnus, Pet-
seris, Tartus, Valgas, Viljandis.

Telegr. aadr.: INDUSTRIEBANK.

Aksia-kapital . . . . 200.000.000. Emk.

Tagavara-kapitalid üle 100.000.000. Emk.

Pank toimetab kõiksugu panga-operatsioone.

Vene transiidi finantseerimine Riias.

Läti panga ettepaneku peale saadi hiljuti New-Yorgi „The Equitable Trust Company“ pangalt telegraafiline vastus, milles teatatakse, et pank nõus on finantseerima Venemaa väljaveo transiiti, mis üle Läti läheb, ning määrab nendeks operatsioonideks alguses 75.000 naelsterlingi. Lähemate tingimuste üle lepib arvatavasti kokku Läti panga peadirektor E. Schvede New-Yorgi panga osakonnaga Londonis.

Läti panga läbirääkimistel Nõukogude Vene kaubandusl. esitajaga Riias Shevtsoviga, on tekkinud mõned arvamiste lahkuminekud, kuid neist loodetakse varsti üle saada. Arvatavasti võib Vene kaupade, esimeses joonel lina pantimisega alata juba tuleval nädalal. Läti pank võtab enda peale ainult vahetalituse, operatsioonide läbiviimise ja kontrolli panditud kaupade üle. Oma summadega ei opereerivat Läti pank, kuna need Lätile enesele tarvilised.

Nõuk. Vene kaubandusesituse korralduses Riias seisvat juba suuremad linatagavarad.

Poola petrooleumitööstus.

Aegapidi, kuid järjekindlasti paraneb Poola petrooleumitööstus sõjaajal saadud haavadest; Arvud näitavad, et Poola õlitööstusele sõja tagajärjel tekkinud kahju ulatub üldiselt 40 miljoni dollari peale, kuna õlikarvandused ja puhastamistehased enamalt jaolt asusid sõjategevuse piirkonnas.

1925. a. toodang oli ümmarguselt 310.000 tn., kuna see aga 1912. ja 1913. a. ulatus 1.140.000 tonnini.

Pealesõjaaegse kapitali puuduse peale vaatamata, mis end kogu Euroopas ja eriti Poolas tunda annab, on Poola õlitööstus väljamaa kapitalita suutnud hoida produktsiooni 1918. a. alates ühesugusel suureneva tendentsiga tasapinnal.

Soome-Eesti kaubavahetus 1925. a.

Soome statistiliste andmete järele oli Soome-Eesti kaub. läbikäimine 1925. a. järgmine:

	Soome sissevedu Eestist, cif.	Väljavedu Soomest Eestile, irb.
1925. a. miljon. Smrk.	39,9	29,8
1924. a. „ „	58,2	17,3
1923. a. „ „	55,8	24,1

T ä h t s a m a d s i s s e v e o a i n e d o l i d : ketrusained (12,4 milj. Smrk.), aiavili (9,1 milj. Smrk.), kangad (4,0 milj. Smrk.), metallid ja metallkaubad (3,4 milj. Smrk.), kivid ja mullaasad. (3,6 milj. Smrk.) jne.

T ä h t s a m a d v ä l j a v e o a i n e d o l i d : paberimass, papp ja paber (13,4 milj. Smrk.),

masinad (4,0 milj. Smrk.), metallid ja metallkaubad (1,7 milj. Smrk.), kivid ja mullad ning nende saadused (1,8 milj. Smrk.), asfalt, tõrv jne. (1,2 milj. Smrk.); teisi kaupu alla 1 milj. Smrk. igast.

Soomes uuritakse keeluseadust.

Paari aasta eest asutatud riigi alkoholikomitee saatis 1923. a. üle 9000 küsimuslehe maale, paludes teateid keeluseaduse kohta, millised on seaduse tagajärjed olnud, kui palju selle vastu rikkujaid karistatud jne. Komitee töö on nüüd valmis ja valitsusele sisse antud. Eeltähendatud küsimuslehti on komiteele saadetud 5600 vastatult tagasi; 31,4% vastuste sisu on keeluseaduse poolt ja nende järele olevat keeluseadusel head tagajärjed; 31,3% vastustest kriipsutab alla, et keeluseadusel olevat halvad tagajärjed; 37,4% vastustest tähendatakse, et keeluseadusel pole mingit mõju.

Kas Lätil tuleb välisturgu kaotada?

„Sarnane küsimus kerkib päevakorraks“, kirjutab „Latvis“, „kui meie lähemalt tutvuneme meie välisesituste teadetega. Igalt poolt kuuleme ainult üht: Läti ärimehed, töösturid ja kooperatiivid on liig ükskõiksed kaubandus-sidemete loomisel, ei vasta välisfirmade kirjadele jne. Nõnda on see näiteks või väljaveoga. Kord leidis meie või tarvitajaid Inglismaal, Skandinaavia riikides, Saksamaal ja mujal. Kuid nüüd ostab Inglismaa meie võid vähe, Norra ei osta sugugi enam ja mujal ei ole seisukord ka mitte palju parem. Samasuguses seisukorras on ka kaubandus teistel aladel. Kõige halvem nähtus on see, et kirjade peale sugugi ei vastata, või vastatakse liig hilja. Väljamaal on isegi mulje tekkinud, nagu puuduksid Lätis Saksa keele oskajad. Et aga Riia firmad sagedasti vale Riia turu hindu üles annavad, siis ei ole ka ime, et neil väljamaal hea nimi puudub. Meie väliskaubanduse kasuks tulevad sarnased nähtused kõrvaldada.“

Mis teha, et edendada väljavedu.

„Latvijas Sargs“ kirjutab: „Rahaminister J. Blumberg tähendas ajakirjanduse esitajatele:

Ekspordi tõstmiseks (krediteerimiseks) kavatses rahaministeerium k. a. eelarvesse üles võtta 2 milj. latti, kuid ühenduses raskustega, mis tekkisid eelarve tasakaalu viimisel, jäi see summa üles võtmata. Ekspordi jaoks ettenähtud krediite võib määrata ainult siis, kui korda läheb realiseerida välislaenu.

Läbirääkimised riigi välislaenu kohta kestavad edasi ja võimalik, et lähemas tulevikus kokuleppele jõutakse.

O. PALLAS & Ko.

TALLINN,
MAAKRI T. 6.

EHITUS- JA
MAJAPIDAMIS-
TARBED.

TÖÖRIISTAD.

OMA TÖÖSTUSE

UKSE- JA AKNA-
HINGED JA UKSELUKUD.

SCHOKOLADI-
KOMPVEKI-

JA

BISKVIIDITEHAS

A. BRANDMANN

TALLINNAS,

V. TARTU MAANT. NR. 4-6.

KÖNETR. 15-94.

Tallinna masina- ja kaaludevabrik

„VEGA“

Vilmsi tän. nr. 56. — Kõnetraat nr. 19-15.

Valmistab ja ladus alati saadaval:

Detsimaalkaalud 5—75 pd; kaalud 1:50 —
20 ja 30 pd.; liikuva vihiga kaalud 20—
75 puudani; piimakaalud 50, 160, 250 klg.
Kaaluvihte naeltes ja kilogrammides, vaske solot-
nikkudes ja grammides. Eraldi tellimiste peale
— valmistatakse kõiksugu kaale. —

Kõiksugu sepa-, lukusepa-, trõimis-, freesimis-
— ja hõõveldamistõid. —

Tellimised täidetakse hoolsasti ja kõige
kiiremas korras. Hinnad odavad.

Finska Elektriska Aktiebolaget

GOTTFR. STRÖMBERG HELSINGIS.

Transformaatorid, generaatorid, mootorid,
umformerid kõrge- ja nõrgapinge jaoks.

Finska Kabelfabriken Aktiebolaget

HELSINGIS.

Juhed ja kaablid valgustussisseadete
— ning jõujaamade jaoks. —

Aktiebolaget K O N E Osakeyhtiö,

HELSINGIS.

Suurim spetsiaaltehas Soomes kauba- ja
inimestetööstustoolide valmistamise alal.

Kõik saadused vabriku hinnaga.

Kõigi kolme firma esitaja Eestis

PÕHJA KONZERN

Tallinn, Rataskaevu t. 9-5. Kõnetr.: 34-43.

Telegrammide aadress: „K O N Z E R N“.

Lihabörsi asutamise asjus asub rahaministeerium sel seisukohal, et see börs on hädatarviline, et alati selguses olla liha klassifikatsiooni ja hindade üle. Praegu on lihaturg täiesti organiseerimata, mis lihahüüjatele talupoegadele ja selle tarvitajatele ainult kahju teeb. Lihabörsi asutamise asjus peetakse läbirääkimisi Riia börsikomitee ja Riia linnaga. Loodetavasti lahendatakse see küsimus varsti.

Läti puuvilja eksport.

Läti peakonsulaadi teatel on Lätist läinud hooaja jooksul välja veetud 1.615 tonni õunu. Neile tulevad lisaks marjad, peaaesjalikult pohlamarjad ja mustad sõstrad, missugune kaup veeti suuremalt jaolt Inglismaale, Saksamaale, Daani, Rootsi ja Hollandi.

Läti väliskaubanduse büroo.

Väliskaubanduse büroo kogub praegu väljapanejaid Läti kauba proovinäituse jaoks Moskvas, mida kavatakse korraldada kaubandusbüroo ruumides. Mõnede ärimeste arvamise järel võiks sarnasel näitusel olla suur tähendus, sest see elustaks kaubandus-sidemeid SSSR'iga. Kaubaproove võetakse juba Riia börsi majas vastu; iga firma võib kaupu saata üldkaalus kuni 15 puudani.

Sakslaste arvamine Läti või üle.

„Tageszeitung für Nahrungsmittel“ juhib tähelepanu mõnede Läti või väljaveo puuduste peale, mis tulevad kõrvaldada, ning tähendab muu seas: võttes arvesse Eesti ekspordivõi kõrget kvaliteeti ning kasvavat võistlust Siberi võiga tuleks Läti piimatalitustel oma või headust tõsta, et saavutatud välisurgu mitte kaotada.

Hollandi — suur tsemendi importöör.

Hollandi importeerib iga aasta järjekindlasti suurel määral tsemendi ja lubja. Tähenatud aiuete sissevedu oli 1925. aasta esimese 11 kuu jooksul: lubja 246.257 tonni 3.377.000 guldna väärtuses (1924. a. samal ajal 240.175 tonni 3.184.000 guldna väärtuses); tsemendi — 556.556 tonni 13.231.000 guldna väärt. (1924. a. samal ajal 478.637 tonni 11.571.000 guldna väärt.). Hollandi peavarustajad lubja ja tsemendiga on Saksamaa ja Belgia. Eriti ägedalt võistlevad need kaks riiki tsemenditurul. Hollandi turul müüakse tsement kottides à 50 kg. Belgia tsement on Saksa omast odavam — 13 guldinat meeter-tonnilt, Saksa tsement 18 guldinat meeter-tonnilt, kuid suurel hulgal ostes on ka see hind 13 guldna peale alanenud. Nimetatud hinnad püsisid Hollandis jaanuarikuu lõpul. Hiljuti said

Saksa tsemenditööstused Hollandilt tellimise 10.000 m.-tonni tsemendi peale, hinnaga 14 guldinat tonn cif Ymuiden. („Moniteur Officiel“).

Rahvusvaheline meriõiguste konverents.

Läti lehed kirjutavad: Rahvusvaheline meriõiguste konverents astub kokku 6. aprillil Brüsselis. Selle päevakorras seisavad mitmed küsimused, mis ka Lätit huvitavad, nagu näiteks konventsiooni kava riigi laevade juriidilise seisukorra üle. Seepärast on ette näha, et konverentsil ka Läti riiki esitatakse.

Vene naftatööstuse jaluleseadmine sakslaste abil.

SSSR kavatseb oma raftatööstust seada paremale järjele. Hiljuti sõitis Vene suurima naftatrusti „Asneft'i“ direktor Serebrovski Saksamaale, kus ta Rheinimaa suurte metallivabrikutega läbirääkimistesse astub. Tahetakse nimelt Saksamaalt tellida kõikisugu naftatööstuse sisseadeid 50—75 miljoni marga väärtuses 1½—2-aastase krediidi põhjal. Tellimiste finantseerimise võtvat enda peale muu seas mitmed Berliini suurpangad. („Berl. Börsen-Zeitung“).

Poola ja Skandinaavia kaubanduslikud suhted.

Poola lehed toovad teateid lepingu kohta, mis on hiljuti sõlmitud mitme Norra ja Rootsi kaubaühisuse ning Varssavi tähtsamate pankade ja ühisuste vahel. Lepingu põhjal on Skandinaavia ühisused Poolast tellinud suuremal määral kaupu, nagu 100.000 vagunit kivisütt, 50.000 vagunit vilja jne. Poola valitsuse ringkondades tuntakse suurt heameelt nende kaubanduslike suhete loomise katsete üle, millele tulevikus järgneda võiks alaline kaubanduslik läbikäimine Skandinaaviaga. („Kauppalehti“).

Tsheho-Slovakkia tööstuse alalt.

Tsheho-Slovakkia klaasitööstuse seisukorda peetakse praegusel hetkel üsna rahuldavaks. Peegli- ning õonesklaasi väljavedu suureneb ja paljud peegliklaasivabrikud on Nõukogude Venemaa tellimistega tublisti varustatud. Klaasitööstuse alal ei ole tööpuudust karta. Kõik suuremad Tsheho-Slovakkia peegliklaasivabrikud, välja arvatud mõned üksikud, on kokku liitunud üheks suureks ühinguks, mille otstarbeks klaasitööstuse stabiliseerimine, saaduste valmistamise ning müügi tingimiste parandamine ja hindade reguleerimine.

Saksamaa on Tsheho-Slovakkia puuvillavabrikutelt tellinud 120.000.000 krooni eest puuvillast lõnga. Tähenatud kauba väljavedu Austriasse, Ungari ning Lõuna-Slaaviasse on vähenenud. („Commerce Reports“).

*Parim valgus
Philips lampidega*

Konventsioon Daani, Soome, Islandi, Norra ja Rootsi vahel laevade merekõlbulikkuse ja merevarustuse üle.

27. augustist kuni 11. sept. 1925 peeti ära Daani valitsuse kutsel Kopenhagenis ülalnimetatud riikide vahel konverents, mille ülesandeks oli töötada välja konventsioon, mille põhjal need riigid vastastikku vastavates maades maksvaid määrusi laevade merekõlbulikkuse ja merevarustuse kontrolli kohta tunnistaksid. Kõigi 5 maa määrused leiti olevat seesuguseks ühtlaseks tunnistamiseks vastuvõetavad, ja 26. jaan. 1926 kirjutati Kopenhagenis konventsioonile alla. Selle järele tunnistavad allkirjutajad riigid vastastikku laevade merekõlbulikkuse tunnistusi, jättes enestele õiguse tunnistusi kontrollida, kui laeval silmnähtav viga leidub, mis otsekohest õnnest tuua võib. Konventsiooniga võivad ka teised riigid liituda, kuid selleks on tarvis kõikide liitunud riikide nõusolekut.

Kopenhageni mess märtsis.

13. kuni 28. märtsini s. a. peetakse Kopenhagenis 16. kaubamessi, mis kujuneb oma suuruselt ja ulatuselt peale 1888. aasta väljanäituse kõige suuremaks. On nimelt registreeritud juba üle 350 väljapanija, kuid ka terve ruumala messi jaoks, mis 95 kr. meeter maksab, on ära üüritud. Messi jaoks ehitati eriline klaaskatusega hoone Roseørus alleel, missugune varsti valmis saab. Peale üldise messi korraldatakse kaks kõrvalmessi: kunstkäsitöö- ja saapatööstusemess. Saapatööstuses esinevad 15 Daani juhtivat saapavabrikut oma saadustega, andes täieliku ülevaate Daani saapatööstusest. Messi juhatus loodab ka rohkem osavõttu välismaalt, peamiselt Rootsist, Norrast, Soomest, Balti riikidest, Poolast, N. Venest, Saksamaalt, Hollandist ja Inglismaalt. Propaganda materjale on kolmes keeles (Daani, Saksa ja Inglise) trükitud ja laotatakse Daani välisesituste poolt ülalnimetatud maadel laiali. Kopenhagen, 15. veebruaril 1926.

Kaubanduslik läbikäimine Lätimaaga.

1.—7. veebruarini on Eestist raudteed mööda Valga jaama kaudu Lätimaale saadetud:

8 vagunit segakaupa, kaal 16,3 tonni; 2 platvormi mööblit, kaal 6,9 tonni; 1 vagun linu, kaal 9,3 tonni; 1 vagun 5 hobusega; 3 vag. tsementi, kaal 45,6 tonni ja 1 vagun tooreid konte, kaal 14,2 tonni.

Sama aja jooksul on Lätimaalt raudteed mööda Valga jaama kaudu Eestisse tulnud:

3 vagunit heeringaid, kaal 48,5 tonni; 3 sisterni petrooleumi, kaal 36,8 tonni; 3 vagunit suhkrut, kaal 48,1 tonni; 1 sistern bensiini, kaal

10,8 tonni; 7 vagunit otri, kaal 103,2 tonni; 9 vag. segakaupa, kaal 27,4 tonni; 1 platvorm rehepeksu lokomobiiliga, kaal 4,1 tonni; 2 vagunit emaileeritud nõusid, kaal 6,5 tonni; 1 vag. kaeru, kaal 15,2 tonni ja 1 vagun koorelahutajaid, kaal 6,1 tonni.

8.—14. veebruarini on Eestist raudteed mööda Valga jaama kaudu Lätimaale saadetud:

1 vagun tsementi, kaal 16,9 tonni; 2 vagunit 16 hobusega; 2 vag. klavereid, kaal 6,9 tonni; 11 vagunit segakaupa, kaal 20,3 tonni; 1 vagun vanu kalosse, kaal 4,4 tonni ja 6 sisterni petrooleumi (transiidina Venemaalt), kaal 73,4 tonni.

Sama aja jooksul on Lätimaalt raudteed mööda Valga jaama kaudu Eestisse tulnud:

2 vagunit heeringaid, kaal 26,6 tonni; 15 vagunit segakaupa, 39,8 tonni; 1 vagun 2 hobusega; 3 vag. otri, kaal 47,1 tonni; 1 vag. kalosse, kaal 9,7 tonni; 1 vag. ristikehinaseemet, kaal 16,6 tonni ja 1 vagun toorest nahka, kaal 2,1 tonni.

Kaubanduslik läbikäimine Nõukogude Venemaaga.

1.—7. veebruarini on Eestist raudteed mööda Narva ja Irboska jaamade kaudu Nõukogude Venemaale saadetud:

1. Eksportkaupa: 46 vagunit trükipaberit, kaal 621,9 tonni, 2 platvormi bandaashe ja 2 vagunit viljakaitseluuke.

2. Transiitkaupa: 67 vagunit suhkrut, kaal 1265,5 tonni; 19 platvormi rauda, kaal 126,2 tonni; 2 vagunit koorelahutajaid, kaal 22,4 tonni; 3 vag. teraslinti, kaal 48,1 tonni; 2 vag. kalevit, kaal 32,4 tonni; 8 vag. villu, kaal 27,5 tonni; 2 vag. võimasinaid, kaal 15,5 tonni; 2 vag. põllutöömasinaid, kaal 24,3 tonni; 10 vag. segakaupa, kaal 126,2 tonni; 1 vag. toorest kummi, kaal 15,1 tonni; 1 vag. lihahakkimismasinaid, kaal 15,6 tonni ja 1 vagun separaatoreid, kaal 10,5 tonni.

Sama aja jooksul on Nõukogude Venemaalt raudteed mööda Narva ja Irboska jaamade kaudu Eestisse tulnud:

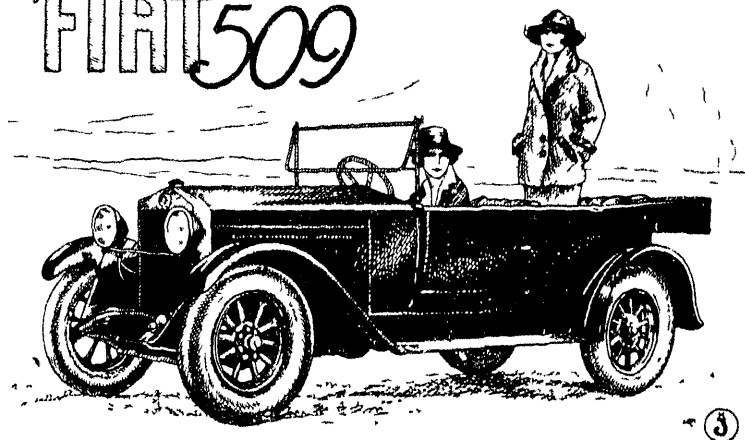
240 vagunit linu, kaal 2102,6 tonni; 59 vag. takku, kaal 424,0 tonni; 39 vag. kaeru, kaal 538,4 tonni; 24 vag. nisukliisid, kaal 303,3 tonni; 15 vag. 584 elusseaga; 7 vag. loomakooke, kaal 132,4 tonni; 4 vag. metslooma nahku, kaal 18,9 tonni; 1 vag. hobusejõhve, kaal 7,6 tonni; 1 vagun sipelgamune; 1 vag. päevaliliseemnekooke, kaal 66,3 tonni ja 1 vagun bandaashe.

8.—14. veebruarini on Eestist raudteed mööda Narva ja Irboska jaamade kaudu Nõukogude Venemaale saadetud:

1. Eksportkaupa. 31 vagunit trükipaberit, kaal 427,1 tonni; 6 vagunit puuvillast

Automobiil ei ole tikutoos, mis tänä ostetakse ja homme on tarvitatud, ei ole ka krae, mis vähe maksab et selle võib ära visata, kui ta ei meeldi. Automobiil ostetakse selleks, et ta aastaid või aastakümneid vastu peab pida-ma, seepärast ošike autod ainult tuntud äridelt, kellel teadmisi ja kogemusi.

FIAT 509

Meie oludele vastavad kõige enam ja on hinna poolest kättesaadavad

Fiat, Oakland, Oldsmobile ja Chevrolet

vabrikute sõidu-, veo-, omnibusautomobiilid kui ka autod igasugusteks teisteks otstarveteks. Igaüks, kes autos näeb liikumiseabinõud, leiab minu juurest tema otstarbele vastava masina ja ostab hinnaväärselt. Ligem. teat. ja katalogid hinnata.

Hans Winnal

Tallinn, Suur Tatari tän. № 1.

*Societa Anonima FIAT, Torino ja
General Motors Co.
ainuesitaja Eestis.*

riiet, kaal 56,5 tonni; 4 vag. tallanahka, kaal 32,7 tonni ja 1 vagun viljakaitseelukidega.

2. Transiitkaupa. 20 vagunit segakaupa, kaal 198,1 tonni; 4 platvormi vabrikute masinatega; 1 vagun traati, kaal 15,9 tonni; 1 vagun soodat, kaal 16,5 tonni ja 1 platvorm masina osasid, kaal 8,2 tonni.

Sama aja jooksul on Nõukogude Venemaalt raudteed mööda Narva ja Irboska jaamade kaudu Eestisse tulnud:

257 vagunit linu, kaal 2362,2 tonni; 66 vag. takku, kaal 380,3 tonni; 14 vagunit 530 elusseaga; 39 vag. kaeru, kaal 525,9 tonni; 7 vag. päevaliliseemnekooke, kaal 84,6 tonni; 1 vag. tapetud kodulinde, kaal 4,7 tonni; 17 vag. nõõrist viiske, kaal 165,2 tonni; 5 sisterni naftat, kaal 60,6 tonni; 1 vagun segakaupa, kaal 21,6 tonni; 5 vag. nisu-klüüsid, kaal 62,6 tonni; 6 vag. kaltse, kaal 43,4 tonni; 1 vagun loomatoidukooke, kaal 16,5 tonni ja 12 vagunit vanu pastlaid, kaal 116,4 tonni.

Uus kaupmeeste selts asumisel.

Kilingi-Nõmmes on asumisel kaupmeeste selts, mille järele siinsete kaupmeeste seas kaemat aega tarvidust tunti. Seltsi põhikirja eelnou on üleriikliku kaupmeeste liidu poolt asutajatele kätte saadetud ja saadetakse lähemal ajal rahukokku registreerimisele.

Soome suurmüügi hindade üldindeks

jaanuarikuus on langenud 26 punkti. Kuna indeks detsembrikuus oli 1120, oli see jaanuarikuus 1094. Langenud on loomariigist saadud toiduainete ja naha ja rauakaupade indeks. Tõusnud aga on taimetoitude, põletispuude, paberi ja tekstiilkaupade indeks.

Tolliteateid.

Saksamaa sisseveotolli asjus Eesti kaupade pealt.

Eesti aukonsul Hamburis dr. Ritter juhib oma aruandes tähelepanu selle peale, et linaõli ja piimaproduktide importöörid viimasel ajal väga selle üle kaebavad, et sisseveotoll Saksamaal ainetel pealt, kui need Eestist tulevad, kõrgem on kui produktidel Hollandist.

Konsul arvab, et Eesti-Saksa kaubalepingu läbirääkimiste juures nende kaupade peale enamsoodustuse klausel läbi viiakse.

Tollide kõrgendamine Lätis.

Lätis on töötatud välja uus kõrgendatud tollitariif ja esitatud parlamendile. Esialgul arvati, et selle läbjarutamine ja vastu-

Soome väliskaubandus jaanuarikuus

oli 90 milj. Smarga võrra passiivne, sissevedu 287,3 milj., väljavedu 197,3 milj. Smk. Väljaveo kahanemine oleneb sellest, et metsasaaduste väljavedu jaanuarikuus oli võrdlemisi väike, mille põhjuseks jälle olid rasked jääolud väljaveo sadamates.

Kui palju Soome veab liha välja:

Liha väljavedu kahel viimasel aastal on olnud järgmine:

	1924. a. kg.	1925. a. kg.
sealiha	152.000	321.000
põdraliha	165.000	283.000
linnuliha	531.000	390.000
lehma-, lambaliha	1.752.000	2.860.000
Kokku	2.600.000	3.854.000

Sissevedu oli samal ajal:

	1924. a. kg.	1925. a. kg.
sealiha	4.132.000	1.482.000
muud liha	23.000	5.000
Kokku	4.155.000	1.487.000

Sellega on liha väljavedu märksa kasvanud, sissevedu aga vähenenud.

Tsemendi hind Soome siseturul on 100—105 Smarga ümber tünnilt. Soome tsemendivabrikud (Parainen ja Lohja) on müünud tsemendi ka väljamaale, m. s. Ameerikasse. Tsemendi eksport-hind on 36 Spenni kilolt fob, see teeks umbes 70 Smk. tünnilt.

Soome tsemendi väljavedu on olnud järgmine:

1924. a.	402.505	170.440:—
1925. a.	10.786.082	3.959.476:—

võtmine läheb kiiresti, kuid nüüd näib asi pikale venivat, sest, nagu kuulda, on poliitilised rühmitused tollitariifid teinud tülüküsimuseks ja seepärast võivad kogu see asi venida. Ajakirjanduses on olnud märkusi, et enne juuni- või juulikuud uute tollide maksmapanemist oodata ei olevat.

Kuivõrra need uued tollid Eesti-Läti vahelisi tollide ühtlustamise läbirääkimisi võivad puudutada, selgub edaspidi.

Ärimehed! Tellige „KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA TEATAJA“, sest selles leiavad käsitlust teile tähtsad seadused, määrused ja põlevad päevaküsimused.

Kontide väljaveotolli palutakse kõrgendada.

R. Eisenberg ja Ko. liimi- ja kunstväetise-vabriku poolt on kaubandus-tööstusministeeriumile tulnud märgukiri palvega kõrgendada kontide väljaveotolli senise 0,009 kuldfrangi pealt 0,04 kuldfrangi peale pro kilo. Liimi peale olevat vabrikul praegu suuri nõudmisi, nii et vabrik rohkesti tooresmaterjali võiks tarvitada, kui mitte liig madal väljaveotoll kontide väljamaale valgumist ei võimaldaks.

Nisutollideküsimus riigikogu rahaasjanduse komisjonis.

19. veebruaril olid riigikogu rahaasjanduse komisjonis muu seas arutusel ka nisutollid. Et vab. valitsus nisutollide alandamise küsimuses seisukohta ei ole võtnud, katkestati selle küsimuse arutamine rahaasjanduse komisjonis eeldusega, et järgmiseks komisjoni koosolekuks vab. valitsus seisukoha võtab, silmas pidades ühtluse põhimõtet Läti nisutollide suhtes.

Turu ülevaade.

Inglise ajakirjandus munakauba asjus.

Hiljuti ilmus trükis Briti põllutööstusministeeriumi väljaandel raamat — „Egg Marketing in England and Wales“, mis käsitleb munakaubandust Inglismaal.

Selle raamatu väljaandmise puhul on mitmes Inglise suuremas ajalehes (The Times, Daily Telegraph, Manchester Guardian, Westminster Gazette) ilmunud pikemaid kirjutusi, milledes käsitatakse Inglise munade produktsiooni ja kvaliteedi tõstmise võimalust. Üldiselt aga lööb neis läbi omamaa kauba propageerimise idee.

„Kvaliteet on peanõudmine Inglise turule pääsemiseks“, kirjutatakse „The Times'is“. Produktseerijad maad, kes endi vahel välisturgude pärast võistlevad, näitavad kavakindlat edenemist kauba standardi tõstmises. See võib olla kasulik Inglise tarvitajale, kuid loob aga raske seisukorra Briti produktseerijale. Mitte ainult Londonis, vaid ka teistes suurtes linnades ostavad suurkaupmehed parema meelega kõrge kvaliteedilisi väljamaa mune kui Inglise omi.“ „Võttes arvesse seda suurt võistlust ilmaturul on 5 maad — Iirimaa, Daani, Norra, Läti ja Eesti 1925. a. oma munade väljaveo määruste nõudmisi suurendanud, arvestades sellega, et kaup, mis Inglise turule saadetakse, peab olema kõrgeväärtuslik.“ „Manchester Guardian'is“ võib leida kiitvat arvamist Eesti munade kohta; ta ütleb: „Läti, Eesti, Norra ja Iiri munad muutuvad päevast päeva usaldusväärilisemaks.“ Edasi kirjutatakse, et Inglise muna on seni „just ainult harilik muna“ ja tehakse teatavaid ettepanekuid Inglise munade standardi tõstmiseks.

Sisseveetud munade kohta on mitmepool häält kuulda olnud, et tahetakse maksma panna määrust, milles nõutakse, et iga importeeritud muna peab tembeldatama datumiga. Küsitav on muidugi, kui ruttu sarnane määrus maksma

pannakse. Tarviline oleks ka munade kiire kokkuvõtmise organisatsiooni loomiseks ja transpordi korraldamiseks astuda vastavaid samme.

Berliini toiduaineteturg.

Veebruari keskel 1926. a.

Hinnad võiturul väga kõikuvad. Daani või hinnad ei anna importööridele enam mingisuguseid kalkulatsiooni võimalusi ning äritegemine seetõttu on ka väga väike. Väljavaated võihindade kujunemise kohta lähemas tulevikus on täiesti tumedad ja ei luba mingisuguseid ennustusi. Esimesejärgu sisemaa või järele on nõudmine rahuldav; alamaid sorte on veeras-kuste tõttu vähe saada.

Meeleolu muna turul vaikne, juurevedu rahuldav, hinnad üldiselt muutusetu.

Ehituspuiturg Inglismaal.

Meeleolu Inglise ehituspuiturul on vaikne, hinnad kindlad, kuid importööridel ei näi tahtmist olevat praeguste hindade juures opereerida. Olemasolevad tagavarad ei kahane just kiiresti, ning importöörid ei ole kindlad, kas väljamaa hinnad püsivad alali. Pealegi puuduvad Vene puutagavarade kohta teated. Balti puukauba järele ei ole nõudmine Londonis nii suur nagu läinud aastal, kuid nimetatud puusorte tarvitatakse suuremal hulgal põhjapoolsetes laevaehituse keskkohdades.

Rahaturult.

Daani kroon tõuseb.

Elumaksumuse indeksi allamineku tagajärjel Daanis hakkas Daani kroon veebruari keskel järsult tõusma, liginedes peaaegu oma kullapari-teedile.

Karjasaaduste hinnad Londonis veebruari keskel 1926. a.

Võid:

	sh. per cwt.
Daani	192
Eesti	170—172
Uue Meremaa	172—176
Läti	nominaal
Siberi	150—154

Daani ja Eesti võid on endisel kõrgusel, kuna Uue Meremaa võid 2 sh. võrra langenud. Üldiselt on turu seisukord vaikne. Asumaadest teeleolev võihulk on tunduvalt vähem kui läinud aastal samal ajal. Teiselt poolt aga hoitakse võrdlemisi suurel määral võid tagasi külmetusmajades Austraalias ja Uuel Meremaal. Samuti on osa asumaadest käesoleva aasta jaanuaris ja veebruaris päralt jõudnud võist asetatud kohalikkudes külmetusmajadesse. Need asjaolud tõendavad, et turule igal ajal on võimalik lasta võid tarvilisel määral. Seepärast valitseb importööride ringkondades arvamine, et edaspidise katastroofilise hindade langemise ärahoidmiseks praegu mõtet ei ole hindu võid pealt tõsta. Koguni vastupidi, asumaad on oma võihindu natuke vähendanud, et turgu stabiliseerida. Üldiselt on käesoleva aasta jaanuarikuus Inglismaale sisse veetud 672.651 tsentneri, võrdluseks 540.875 ts. 1925. a. ja 425.116 ts. 1924. a. sama kuu jooksul. Nagu sellest näha, on jaanuarikuus võid palju rohkem (ligi 25 prots.) sisse veetud kui läinud aastal samal kuul. Ka on jaanuaris reeksport märksa väiksem olnud kui läinud aastal. Kopenhageni noteerimine on tõstetud 345 kroonilt 348 kroonile cwt. eest. Eesti võid turul väikesel arvul. Suurem osa Eesti võid, mis sügisest peale külmetusruumides seisis, on nüüdud Saksamaale.

Bacon:

	sh. per cwt.
Daani	114—123
Rootsi	108—120
Eesti	102—112

Daani ja Rootsi baconi hinnad on jäänud püsima endisele kõrgusele, Eesti 2 sh. tsentneri pealt kallim. Ka on tõusnud hinnas Iiri ja Kanada bacon. Üldine turu toon on vaikne, kuid siiski oli sel nädalal märgata turu seisukorras teatud kindlust. Ostjad tunnevad erilist huvi lahjemate baconi sortimentide vastu, kuid siiski on juba teatud paremaid müügi võimalusi märgata ka paksemates sortides. Daani, Hollandi ja Rootsi baconi saadetuste edasimüügis mingisuguseid raskusi ette tulnud ei ole. Kõik andmed on selleks, et lähemal ajal hinnad avansseeruvad. Üldiselt on jaanuarikuus Inglismaale veetud

sisse baconi 592.741 tsentneri, võrdluseks 741.616 tsentneri 1925. a ja 592.771 ts. 1924. a. sama kuu jooksul. Sellest on näha, et käesoleva aasta jaanuaris on baconi tunduvalt vähem sisse veetud kui läinud aastal samal kuul.

Munad:

	sh. per 120 tk.
Daani	nominaal

Üldiselt on munahinnad tõusnud paremates sortides.

Berliini munaturg.

Nõudmised õige tagasihoidlikud, müük vähene. Hinnad läinud nädala lõpul: värsked sissemaa munad üle 55 gr. 14½—15½, värsked sissemaa munad alla 55 gr. 11½—12. Suurtest väljamaa munadest maksti 13—14, normaal-suurustest munadest 10½—12½; väikestest 9½—10½.

Berliini võiturg.

Kindel seisukord võiturul kestab edasi, olgugi, et nõudmine osalt on vähenenud ja sissevedu nõudmised täieliselt katab. Hinnad veebruaril lõpul olid: Eesti võid 195—196 per. cwt., kvaliteet Ia 185, IIa 170. Jäänused — 150 Rm. Margariin: Nõudmine keskmine. Rasv: Vähesed sigade sisseveo tõttu Põhja-Ameerikast on pekihinnad jälle tõusma hakanud, mille tagajärjel rasvahinnad tõusva tendentsi juures juba mõni aeg kindlad seisavad.

Teravili ilmaturul.

Teravilja kaubanduse seisukord ilmaturul on viimasel nädalal oluliselt lõdvenenud. Nimelt on Põhja-Ameerika spekulandid eriliselt tagasihoidlikud. Ka kõrge väärtusega Kanaada manitobasortide järgi on nõudmine vähenenud; loodetakse suuremate laadimiste peale, kui Atlandi põhja-sadamad laevasõidule avanevad.

Kivisöeturg.

Nõudmise vähenemine Ameerika kivisöestreiigi lõppemise tagajärjel annab end Inglise söeturul märgatavalt tunda. Eksport on selle tõttu tunduvalt tagasihoidlikum.

Rauaturg.

Inglise turul on kontinendi konkurents end vähem tunda annud. Elavuse tõttu Inglise laevaehituse alal on nõudmine märksa suurenenud. Üks Argentiina raudteeühisus on Inglismaalt tellinud 25.000 tonni roopaid.

Metsaturg.

Müügid metsaturul on piiratud; mõnede sortide peale puuduvad nõudmised täieliselt.

Linaturg.

Veebruari keskel kestis linaturul endine vaikne meeleolu edasi; ka lähematel nädalatel ei olevat suuremat elavust linaturul oodata, sest lõõsturid olevat toore materjaliga pikemaks ajaks varustatud.

Hinnad: Pärnu R.	74	sterlingnaela.
BKKO	79	„
Võru-Petseri	80	„

Kaubalaadimised riigi raudteel.

Üksikutel nädalatel on meie erakokkuvõtte järele riigi laiaroopalisel raudteel kaupa laaditud järgmisel arvul (vagunid):

	1.-7. veebr.	8.-14 veebr.	15.-21. veebr.
Teravilja ja jahu	60	192	91
Kartulid	17	24	31
Elusloomi	58	77	49
Linu ja takku	40	46	68
Põletispuid	391	435	452
Muud metsamaterjali	304	284	297
Põlevkivi (poale laiaroopalise raudtee tarvituse)	149	185	253
Turvast	34	28	20
Tsementi	12	6	8
Lupja	4	1	—
Muud erakaupa	808	737	819
Kokku	1877	2015	2088
Raudtee veod	232	391	265
Vene transiit	82	86	174
Kokku laaditud	2191	2492	2527

Uusi seadusi ja määrusi.

Vabriku- ja käsitööstusseaduse § 187 täiendamise seadus.

Vabriku- ja käsitööstusseaduse (S. K. XI k. 2. j., 1918. a. väljaanne) § 187 täiendatakse järgmiselt:

Märkus 4. Maasse paigutatud meetripakuse mullakorruga kaetud kindlates metallnõudes lubatakse hoida kuni 200.000 liitrit esimese klassi (vabriku- ja tööstusseaduse § 165) ja kuni 20.000 liitrit teise klassi aineid; sarnaste ladude kohta pole maksivad vabriku- ja käsitööstusseaduse §§ 182. ja 190. nõuded.

Kartuliveo kontrolli seadus („R. T.“ nr. 12 — 1926. a.).

Seadus näeb ette kartulite sisse- ja välja-veo korra, kontrolli teostamise määrsed, karistuse normid ja maksumäära kontrolli teostamise kulude katteks.

Otsus Eesti tööliste kinnitushisuse kinnituskasu tariifi kohta. Kinnitushisukogu III osakond, koosolekul 8. detsembril 1925. a. tööstusliku tööseadustiku (Sead. kogu XI köide II jagu, 1913. a. väljaanne) IV peatüki § 460 ja kinnitushisukogu seaduse („Riigi Teataja“ nr. 77/78 — 1920. a. sead. nr. 210) § 13 II osa p.p. 12 ja 13 põhjal otsustas Eesti tööliste kinnitushisuse kinnituskasu tariifi käesolevale juure lisatud kujul vastu võtta ja „Riigi Teatajas“ välja kuulutada.

Pagasiveotariifi kõrgendamise. Vabariigi valitsus kinnitas 17. veebruaril s. a. määruse veotariifi nr. 17 muutmise kohta. Määrusega tõstetakse pagasi veotariife 100 klm. pealt 50%, teise 100 klm. pealt 25%, kuna kauguse pealt üle 200 klm. hinnad endiseks jäävad. Määrus hakkab maksma 1. märtsist s. a.

Tähtsamaid oksjone ja hankesid.

Pärnu-Tallinna kitsaroopalise raudtee valitsus ostab võistluspakkumisel kriiti, umbes 155 pd., kuivi maalrivärve, mitmesuguseid, umbes 335 pd., seebikivi, salmiaku ja hooraksit, umbes 60 pd.

Pitseeritud pakkumised varust. 20-marg. tempelmargiga, märgusõna all „värvid“ ühes proovidega ära anda Pärnu raudteevalitsusele 1. märtsiks s. a. kell 12.

Riigi raudteevalitsuse varustusosakond ostab kinnisel võistluspakkumisel umbes 1.500 puuda 10-naelalist musta katuseplekki; 1.500 puuda 11-naelalist musta katuseplekki ja 1000 pd. 12-naelalist tsingitud katuseplekki.

Pakkumised 20-marg. tempelmargiga, pitseeritud ümbrikudes, pealkirjaga „plekk“ ära anda varustuseosakonda, Tehnika t. nr. 16-a, 3. märtsil 1926. a. kell 12.

Teistkordsel avalikul enampakkumisel, 4. märtsil 1926. a. kell 10 homm. Tallinnas, Telliskivi t. nr. 5, müüakse Bernhard Pruebergi vallasvara — 4.000 põlet. telliskivi ja transmission, hinnatud 17.000 mk.

5. märtsil 1926. a. kell 10 homm. Tallinnas, Koplis, Vene-Balti tehases, müüakse avalikul enampakkumisel Ovtsharovi vallasvara — korteri sissesead, hinnatud 206.000 mrk.

Palume tellimistega rutata, et nr.nr. saatmises vahet ei tuleks.

Laevade liikumine

Tallinna sadamas 17.—23. veebr.

Sisse tulnud:

Norra	aurik	„Carmen“,	kapt. Hausen,	kivisöe ja koksiga	Newcastlest.
Venc	„	„Roschal“,	„ Lapin,	segakaubaga	Hamburist.
Saksa	„	„Wartburg“,	„ Kreisen,	segak. ja reisijatega	Stettinist.
Daani	„	„Kalø“,	„ Andresen,	kivisöelaadungiga	Hullist.
Saksa	„	„Gertrud“,	„ Reichert,	viljaga	Danzigist.
Saksa	„	„Portia“,	„ Brandt,	segakaubaga	Hamburist.
Saksa	„	„Olympia“,	„ Abshagen,	segakaubaga	Antwerpenist.
Saksa	„	„Horneck“,	„ Bradhering,	kivisöelaadungiga	Sunderlandist.
Inglise	„	„Edmee“,	„ Anderson,	segakaubaga	Londonist.
Saksa	„	„St. Lovenz“,	„ Weidt,	segakaubaga	Lübeckist.

Välja läinud:

Inglise	aurik	„Bengore Head“,	kapt. Milligan.	linade ja plankidega	Windawi.
Ameerika	„	„Nativar“,	„ Robbins,	linadega	New-Yorki.
Eesti	„	„Grenen“,	„ Noor,	tühjalt merele päästetöödele.	
Rootsi	„	„Helios“,	„ Svensson,	tühjalt	Danzigi.
Prantsuse	„	„Seine“,	„ Le Barzie,	segakaubaga	Bordeaux'sse.
Saksa	„	„Hornburg“,	„ Pankov,	linadega	Dundeesse.
Rootsi	„	„Hild“,	„ Brunk,	laudade ja plank.	Hulli.
Saksa	„	„Marga“,	„ Hillmann,	linadega	Genti.
Saksa	„	„Prutan“,	„ Quitzan,	tühjalt	Bremeni
Vene	„	„Roschal“	„ Lapin,	tühjalt	Vindavi.
Saksa	„	„Käthe Christophersen“	„ Sövensen,	linade, laudade ja propsidega	Genti.
Rootsi	„	„Fortunatus“	„ Sörensen,	propsidega	Bonessi.

Äriettevõtete koosolekud:

12. märtsil 1926. a.

A./S. „Tuletikuvabrik Ed. Pohl“ aktsionäride esimene asutav peakoosolek kell 6 õht. Tallinnas, Suur Roosikrantsi t. nr. 8.

16. märtsil 1926. a.

A./S. „Ivar Forssmann“, korralline peakoosolek kell 5 p. l. A./S. kontori ruumes, Imanta t. 10.

19. märtsil 1926. a.

O./Ü. „Ovo“ korralline peakoosolek kell 6 p. l. osatühisuse ruumes, Rataskaevu t. nr. 14.

Tartumaa Panga osanikkude korralline peakoosolek kell 11 e. l. panga ruumes.

Kaubandus- tööstuskoda

teatab sellega,

et 1. märtsist s. a. avatakse Koja ruumes, Tallinn, Lai tän. nr. 45, II korral

JURIIDILINE NOUANDEPUNKT.

Hinnata nõuandekoht kaupmeestele ja tööstur. maksude, tollide jne. asjus.

AVATUD KELLA 10—11 HOMM.

Jääolud Läänemeres

15.—25. veebr.

Veebruari keskel olid jääolud Eesti sadamatele ebasoodsad. Tahkunast N. poole seisid kokkukurutud jääsupp, milles liikuda võisid eriti jääsõiduks ehitatud laevad. Osmussaare piirkonnas oli ajujää, mis ulatus Naissaarest mööda kuni Kokskärini, võimaldades selles piirkonnas liikumist ainult tugevatele aurikutele. 19. veebruaril kandsid tugevad lõunapoolsed tuuled Saaremaa lõunaninast kuni Osmussaareni jää Soome randa, nii et Eesti rannaveed selles piirkonnas jäät koguni vabad olid. Kuid 20. veebr. pöördus tuul läände ja ajas Saaremaa randa paksu jääsupi,

Tahkunast kuni Osmussaareni ja edasi kuni Ekholmini aga ajujää, mis laevasõidule juba teatud raskusi teigi.

22. veebr. puhus kaunis tugev tuul N. poolt ja ajas jää Eesti randa, sulgedes vaba laevasõidu tee Tallinna sadamasse. Laevad võisid liikuda ainult jäälõhkuja abiga. Sarnane seisukord kestab praegu veel edasi.

Jääolud Soome vetes. Käesoleval talvel on jääolud kujunenud ennekuulmata raskeks. On olnud juba päevi, et Hangö sadam on laevasõidule suletud ja et jäälõhkujad on pidanud ööd-päevad töötama, et vähemalt tähtsamatele laevadele sisse- ja väljasõitu hõlbustada.

Soome uus jäälõhkuja „Jääkarhu“ pidi juba detsembrikuus valmis olema, aga ikka venib laeva masinate kordaseadmine Hollandis, nii et seda kirjutades ei ole veel teada, millal laev Soome vetesse jõuab. Jäälõhkuja „Jääkarhu“ on 7500 hob.-jõulised masinad ja tarvitab põletisaineks naftat. Kuna kartust on avaldatud, et Hangö sadam täiesti kinni jäätub, nii et ainukeseks ühendusteeks väljamaaga jääks Turu-Stokholmi liin, on olnud juttu näiteks või saatmisest Tornio-Narviki kaudu. „Hufvudstadsbladet“ paneb ette, et odavamaks tuleb kallimale kaupade saatmine Turku-Stokholmi-Göteborgi kaudu. Igatahes on laevasõidu ühenduse ülalpidamine praegu Soomes üks põnevamatest küsimustest.

Välisbörsid.

	B E R L I N									
	11. II	12. II	15. II	16. II	17. II	18. II	19. II	20. II	22. II	24. II
Naelsterling . . .	20.429	20.425	20.425	20.425	20.426	20.429	20.429	20.428	20.478	20.423
Frank	15.485	15.44	15.46	15.26	15.21	15.30	14.98	14.93 1/2	15.12	15.34 1/2
Dollar	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2
Rootsi kroon . . .	112.49	112.46	112.42	112.43	112.41	112.42	112.39	112.30	112.37	112.37
Daani kroon . . .	104.20	106.38	109.40	109.18	109.10	108.78	108.82	109.00	108.10	109.15
Norra kroon . . .	85.45	85.75	87.57	88.45	88.02	87.78	87.82	89.10	90.60	89.90
Soome mark	10.572	10.571	10.573	10.572	10.57	10.571	10.571	10.571	10.571	10.571
Hollandi gulden . .	168.33	168.35	168.31	168.27 1/2	168.32	168.32	168.30	168.28	168.22	168.26
Liir	16.95	16.94	16.93 1/2	16.94 1/2	16.94	16.94	16.90	16.89	16.88	16.89
Helveetsia frank . .	80.89 1/2	80.88	80.70	80.87	80.87	80.80	80.87	80.85	80.84	80.83
Belgia frank . . .	19.09 1/2	19.09 1/2	19.09	19.09	19.09	19.09	19.09	19.09	19.09 1/2	19.09

	L O N D O N										
	11. II	12. II	13. II	15. II	16. II	17. II	18. II	19. II	20. II	22. II	24. II
Frank	131.75	130.90	131.50	132.40	133.85	133.65	133.90	136.35	137	135.10	133.20
Dollar	4.86.37	4.86.37	4.86.34	4.86.37	4.86 1/4	4.86 3/8	4.86.43	4.86.37	4.86 3/8	4.86.31	4.86.31
Rootsi kroon . . .	18.15 3/4	18.15 5/8	18.16	18.16 1/4	18.16 1/4	18.16	18.17	18.17 1/2	18.17 1/2	18.17	18.17
Daani kroon . . .	19.70	18.86 1/2	18.94	18.61 1/2	18.77 1/2	18.74	18.76	18.73	18.68	18.70	18.70
Norra kroon . . .	23.91	23.55 1/2	23.64 1/2	23.08 1/2	23.20	23.20	23.25	23.15 1/2	22.80	22.57 1/2	22.60
Saksa mark	20.43	20.42 1/2	20.42	20.42 1/2	20.42 3/4	20.42 1/2	20.42 3/4	20.42 1/2	20.42 1/2	20.42	20.426
Soome mark	193.31	193.12	193.25	193.12	193.12	193	193.12	193.25	193 1/4	139.25	193.12
Hollandi gulden . .	12.13 3/4	12.13.62	12.13.62	12.13.87	12.13 3/4	12.13 1/2	12.13.87	12.13.87	12.14	12.14 1/4	12.13.93
Liir	120.50	120.50	120.50	120.50	120.50	120.50	120.70	120.09 1/2	120.95	121	120.97
Helveetsia frank . .	25.25	25.25 1/4	25.25 1/2	25.24	25.25	25.25	25.25	25.26	25.26	25.27	25.26
Tscheho-Sl. kroon . .	164.18	164.18	164.12	164.18	164.18	164.25	164.18	164.18	164 1/4	164.18	164.18
Belgia frank	106.95	106.97 1/2	106.95	107	106.97 1/2	107	106.98	106.97 1/2	107	106.80	106.97 1/2
Poola slot	36.00	36.00	—	36.00	36.00	36.00	36.00	36.00	36.25	36.00	37.00
Latt	25.22	25.21	—	25.21	25.22	25.22	25.23	25.23	25.23	25.23	25.21
Litt	49.50	49.50	—	49.50	49.50	49.50	49.50	49.50	49.50	49.50	49.50
Tschervonets	950	950.—	—	950	950	950	950	950	950	950	950
Kuld p/unts	84/11 1/2	84/11 1/2	—	84/10	84/10	84/10	84/11 1/4	84/11 1/4	84/11 1/2	84/11 1/2	84/11 1/2
Hõbe p/unts	2/6 7/8	2/6 13/16	—	2/6 13/16	2/6 7/8	2/6 11/16	2/6 5/8	2/6 3/4	2/6 5/8	2/6 5/8	2/6 11/16
Plaatina p/unts . .	—	—	—	—	—	—	—	—	430/440	—	—

Tallinna Börsi Komitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros).

Jahud: nisu, pehme, Ingl. ja Ameerika	pd.	840—910	Liha, sea, I sort	pd.	1800—1920
" nisu, sõre, kõrgem sort	"	900—905	" looma, I sort	"	880—1280
" „J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 klg. eest ühes valge puuvillase kotiga:			Õlikoogid, linaseemne	"	300—310
Patent rukkipiitül	50 kg.	—	" päevalille	"	280
Manna	"	—	" kokus	"	300
" „Eesti parem“ saiajahu	"	—	" palmi	"	260
" „Kalev“	"	—	" maapähkla	"	355
" „Kungla“	"	—	Jabu päevalille	"	290—295
" „Sampo“	"	—	Tangud, soja	"	340
Jahu: nisu, pehme — sõre	pd.	730—930	Segajõutoit I s.	"	310
A/S. Rotermanni tehaste jahud: nisu, pehme — sõre	"	730—950	" II s.	"	270
" " pehmed, teised sordid	"	—	Nisukliid	"	208—220
" " I sort	"	—	Puuvillane riie, Bjäs	ars.	46—54
Rukkijahud	"	260—275	" Mitkal	"	33—40,50
" "	"	—	Lina, Liivi R	pd.	1600
" " piitül	"	440—470	" Petseri	"	1850—1900
Nisu, Eesti	"	440—450	" Tartu	"	1650—1700
Rukis, Eesti	"	255—265	" Võru	"	1750
" " Poola ja Vene	"	250—265	Linaseemned, õli 87½/20/0 basis	"	375
" " Ameerika	"	—	" külvi 980/0 basis	"	635—650
Kaerad, toidu, Eesti	"	255—260	Takud, Codilla, II	"	1000
" " Vene	"	265	" " III	"	700
Odrad, õlle	"	300—310	Kivisüsi, auru Yorkshire 2k.pest.	"	57—58
" " harilik	"	265—275	" " Newcastle	"	55—56
Erned, rohelisted, Eesti	"	—	" " sepa	"	55
" " Hollandi	"	580	Koks, valu	"	65—70
Riis, Burma II	"	680—700	" gaasi	"	85
Kartulid, eksport fob Tallinn	"	75—77	Põlevkivi, I sort	"	10
" " piirituse	"	60—67	" " II	"	7,50
Kartulitärklis „Superieur“	"	650	" " III	"	5
Piim, pudelites	ltr	18	" " Senolat	"	200—220
Või, meierei, eksport, I sort	pd.	4600—4720	" " Gudroon	"	250
Või, siseturu	"	—	" " pigi	"	200
Margariin, väljamaa	"	2080—2360	Raud, sordi	"	240—250
Juust, koh. Schweitsi, Kodumaa	"	2600—2700	" " kandetalad (T)	"	260—270
Kaseiin Eesti	"	800—1000	" " vits	"	365—480
Munad, eksport I s. (kast 1440 tk.)	"	—	" " plekk	"	370—510
" " II s. (" 1440 tk.)	"	—	" " tsingitud	"	670—710
Kakao, Inglise	"	2000—2200	Teras, vedru	"	460—520
" " Ameerika	"	1800	" " tööriistade	"	1200—1400
" " Hollandi	"	2400—2600	" " talla	"	280—300
Kohv, Rio, Santos	"	5400—5600	Malm	"	190—200
" " Kesk-Ameerika sordid	"	6000—7400	Inglitina	"	9500—10.000
" " Mexiko	"	—	Seatina	"	1350—1400
Tee, lahtine Pekoe, broken, Java	"	7200—8000	Vask, plekk, punane	"	3500—3700
" " " Orange, Pekoe, Java	"	8200—8600	" " valge	"	3300—3500
" " " Tseilon	"	4800—5600	Tsink-plekk	"	1600—1750
" " " Moning Hiina	"	4800—5600	Masinaõli, Vene, Nobeli, No. 6	"	600—610
Suhkur peenike valge, Saksamaa	"	670—675	" " Ameerika	"	560—600
" " " Java	"	—	" " mootor	"	700—760
" " " Poola	"	670—675	" " auto	"	950—1200
" " " Tschehoslovakkia	"	685—695	Linaseemneõli	"	1625
Siirup, kartuli, B 420	"	650	Värnits	"	1625
" " " B 38 ⁰	"	—	Tsilindriõli, Vene	"	620—950
" " " Glükoos	"	650	" " Ameerika haril. aur 280 ⁰	"	600—620
Sool, lahtine, Saksa	"	58	" " " ülekuum. „ 320 ⁰	"	935—975
" " " Hispaania	"	—	Põlevkiviõli	"	180—210
" " " Vene	"	54	Nafta, Vene	"	245—250
Heeringad Yarmouth, Matties	tünn	4500—4700	" " Ameerika	"	215—220
" " " Matfulls	"	5500—5700	Petrooleum, Vene, sisternid ja vaadid	"	230—240
" " " Shoti, Matties	"	5800—5800	" " Am. sistern. ja vaadid	"	230—240
" " " Matfulls	"	6800—6800	Bensiin, Vene	"	580—620
Heeringad Norra Sloe	"	2500	" " Ameerika	"	580—620
			Pesusooda, väljamaa	"	220—230
			" " kodumaa	"	190—195
			Seebikivi 76—770/0, Vene	"	525—560
			" " 72—740/0, Inglise	"	560—565

Parkimise ekstrakt	pd.	—
Väävel, õle 980/o	"	—
Varvid, nigrosiin vees sulav, välj.	"	9200—10.000
" tsinkvalge, väljam.	"	1350—1750
" tinavalge, "	"	1500—1920
" ooker, "	"	350—450
Väetisained, salpeeter, Norra (k.6)	"	—
" Tshiili	"	410
" superfosfaat 18—20%	koll	675
" thomasjahu 17—18%	"	650—675
" väävelhapuammoniak	"	2065
" lubjalämmastik	"	500
" kaalisool 300/o, k. 6 pd.	"	—
" " 40%	"	970
" vosvoriit, Eesti 6%	"	—
" kainiit 120/o, lahtine	pd.	49
Paber, rotatsioon	"	440
Tsement, Portland, Port-Kunda	"	—
pütt 10 pd 10 nl.	pütt	875—925
Tsement, Portland, Aseri	"	875—925
Kriit, toores	pd.	—
" pestud	"	130—132
Asfalt	"	120
Kivitõrv, Rootsi	"	—
Puutõrv, kodumaa	"	—
Lubi	"	50
Gips, (tükkides	"	25
" jahvatatud, toores	"	35
" krohvimine	"	45—70
Telliskivid, I sort, tuhat	"	5500—6000
Silikaat D/B/B	"	—
Puumaterjalid, saetud	"	—
Eesti Strd I, II ja III s. frko Tall	"	—
" IV s	"	—
" propsid; 7×7	"	—
" liiprid	"	—
Põletispuud, seg. 200/o kaski, k.-s.	"	—
Nahk, talla, Eesti, kodumaa toores-	"	—
nahast valmist. pd. I s.	"	5400—5600
Nahk, talla, Ameerika tooresn.	"	—
valmistatud, I sort	"	6000—6600
Nahk, talla, Ameerika tooresn.	"	—
valmistatud, II sort	"	5400—5600
Tooresnahk, väikesed ja suured	"	—
Tuletikud, orig. kast (5000 toos.)	"	4900—5500

Prahid:

Lina		
Tallinn — Stettin	tonn	sh. 20/—
" — Ghent	"	23/—
" — Dundee	"	35/—
" — Belfast	"	—
Takud —		
Puumaterjalid D/B/B	Standard	
Tallinn — London	sh.	48/—
" — E. C. C. P. (Inglise ida-	"	—
ja läänerand)	"	44—55/—
" — Antwerpen	"	36/—
" — Southampton	"	50/—
" — Manchester	"	55/—
" — Amsterdam	"	—
" — Dundee	"	—
250/o talve juuremaks.		
Segakaup		
Tallinn — Stettin	tonn	sh. 12—25/—
" — London	"	—
" — Stockholm	"	Rk. —
Või		
Tallinn — Stettin	tünn	—
Kartulid		
Tallinn — Stockholm	tonn	Rk. —

Tallinna börsi kursisedel.

		15. II	17. II	19. II	22. II	26. II
1 dollar	T.	—	—	—	—	—
	O.	372	372	372	372	372
	M.	375	375	375	375	375
1 naelsterling	T.	—	—	—	—	—
	O.	1810	1810	1810	1810	1809
	M.	1825	1825	1825	1825	1824
100 Saksa	T.	—	—	—	—	—
riigi-	O.	8850	8850	8850	8850	8850
marka	M.	8975	8975	8975	8975	8975
100	T.	—	—	—	—	—
Soome	O.	937	937	937	937	937
marka	M.	947	947	947	947	947
100	T.	—	—	—	—	—
Rootsi	O.	9975	9975	9975	9975	9975
krooni	M.	10.075	10.075	10.075	10.075	10.075
100	T.	—	—	—	—	—
Daani	O.	9650	9625	9625	9650	9635
krooni	M.	9850	9825	9825	9850	9835
100	T.	—	—	—	—	—
Prantsuse	O.	1360	1350	1350	1325	1350
franki	M.	1410	1400	1400	1375	1400
100	T.	—	—	—	—	—
Hollandi	O.	14.975	14.975	14.975	14.975	14.975
guldenit	M.	15.200	15.200	15.200	15.200	15.200
100 latti	T.	—	—	—	—	—
	O.	7150	7150	7150	7150	7150
	M.	7250	7250	7250	7250	7250
100	T.	—	—	—	—	—
Tsheho-	O.	1105	1105	1105	1105	1105
Slovakkia	M.	1130	1130	1130	1130	1130
krooni						
100 Hel-	T.	—	—	—	—	—
veetsia	O.	7175	7175	7175	7175	7175
franki	M.	7275	7275	7275	7275	7275
100	T.	—	—	—	—	—
Norra	O.	7650	7725	7725	7875	8050
krooni	M.	7850	7925	7925	8075	8250
100	T.	—	—	—	—	—
Belgia	O.	1695	1695	1695	1695	1695
franki	M.	1735	1735	1735	1735	1735
100	T.	—	—	—	—	—
Itaalia	O.	1510	1510	1510	1510	1510
liiri	M.	1550	1550	1550	1550	1550
1000	T.	—	—	—	—	—
Ungari	O.	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05
krooni	M.	5,30	5,30	5,30	5,30	5,30
1 Austria	T.	—	—	—	—	—
schilling	O.	52,50	52,50	52,50	52,50	52,50
	M.	54,00	54,00	54,00	54,00	54,00
1 Tshervonets	T.	—	—	—	—	—
	O.	1905	1905	1905	1905	1905
	M.	1935	1935	1935	1935	1935
1 Poola	T.	—	—	—	—	—
slott	O.	46,50	46,50	46,50	46,50	44,50
	M.	51,50	51,50	51,50	51,50	49,50
1 Eesti	T.	—	—	—	—	—
kroon	O.	100	100	100	100	100
	M.	—	—	—	—	—

R. WOLF'i

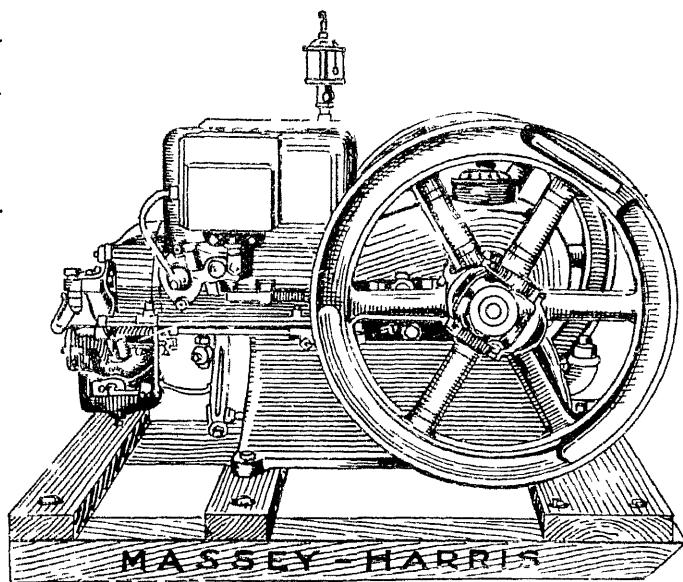
aururehepeksu-
garnituurid,

**Mayfarth ja
Gloria**

rehepeksu-
masinad

**Massey-
Harris ja
Witte**

mootorid

on asjatundjate ja põllumeeste poolt, kes nende masinate ja mootoritega juba töötavad, heaks kiidetud, sest nad vastavad meie maa viljapeksu oludele kõige rohkem.

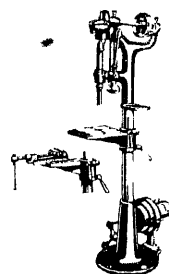
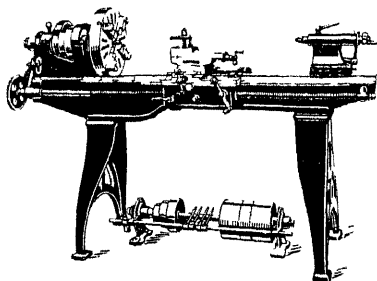
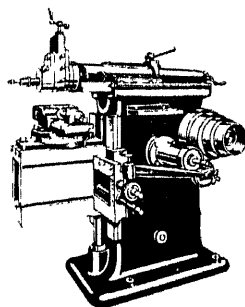
Originaal Ameerika „Massey-Harris“ lõikuse- ja niidumasinad, original Rootsi „Gloria“ niidumasinad ja hobuse-rehad on kõige uuemad ja paremad kui teised.

Meteraide sisseadmed, Rootsi koorelahutajad, vedru-äkked „Estonia“, original Helligenbeilli sahad, sahaterad ja hõlmad on meie põllumeeste poolt väga otsitud.

Suur terase, raua, rauakaupade ja ehitusmaterjalide ladu. Masina rihtmud, õlid, tsement ja nõnda edasi.

Kaupmeestele kasulik ostukoht.

Kõiki eelpool nimetatuid masinaid, põllutööriistu ja palju muud võib osta kõige kasulikumalt

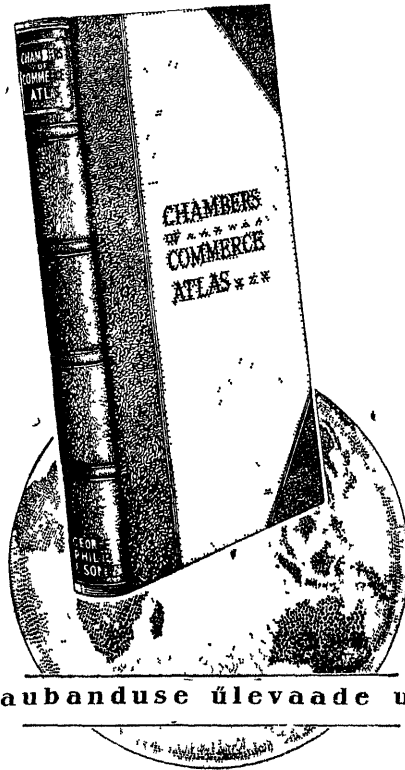

A/S. W. SCHNEIDER ja Ko.

juurest – Tallinnas
Estonia puiestee 19.

Osakond Tartus, Raatuse tänn. nr. 13.

UUS RAHVUSVAHELISE TÄHTSUSEGA PÕHJAPANEV TEOS.

Maa ilma kaubanduse ülevaade uhe pilguga.

Iga äriimees vajab

**«KAUBANDUSKODADE ATLAST»
(The Chambers of Commerce Atlas).**

Täielik ja usaldusväärne ülevaade maailma kaubanduse, kaubaallikate ja transpordi võimaluste kohta. Välja antud Briti Kaubanduskodade Liidu toetusel. Eri kokkuseatud „TIMES 1“ kaubandushiku lisa jaoks.

168 lehekülge värvilisi kaarte, diagramme ja selgitavat teksti. Suurus 11×16×2 tolli. Suurep. kuldäartega või poolnahkköites.

Kirjutage, küsides maksuta proovikaarti ja maksuta raamatukest «The Lure of the Map» («Kaardi võlu») — huvitav värviliselt kaunistatud raamatukene, mis tõestab Teile selle suurepärase atlase väärtust.

Kirjutades nimetage «Kaubandus-tööstuskoja Teatajat».

GEORG PHILIP & SON, Ltd.

**The London Geographical Institute
32, Fleet Street, London, E. C. 4. England.**